

Studie byla spolufinancována Evropskou unií
(SROP, opatření 5.2 TP RPS)

„STUDIE VEŘEJNÁ PODPORA V OBLASTI STRUKTURÁLNÍCH FONDŮ V LETECH 2007-2013“

Ministerstvo pro místní rozvoj
Odbor evropských fondů

Březen 2007

Zpracovatel

PBA Group
Prague-**Brussels** Advisory Group

s podporou partnera

euromanagers

Zkrácená verze

Vzhledem k tomu, že kapitoly V a VI (spolu s úvodní Analýzou) byly specificky zpracovávány pro řídicí orgány v čase přípravy prováděcích dokumentů k operačním programům, nejsou v této verzi zahrnuty.

Obsah STUDIE:

<i>I. SHRNUTÍ</i>	4
1. Zadání studie	4
2. Vysvětlení struktury studie a hlavní rysy jejího členění	4
3. Doporučení pro řídicí orgány	5
<i>a) Základní obecná doporučení (kapitoly II a III)</i>	5
<i>b) Doporučení pro eliminaci rizik (kapitola IV)</i>	6
<i>c) Věcná doporučení (kapitola VI)</i>	7
<i>II. PROCESNÍ PRAVIDLA POSKYTOVÁNÍ VEŘEJNÉ PODPORY</i>	9
1. Definice veřejné podpory a role orgánů dozoru	9
<i>a) Výklad pojmu</i>	9
<i>b) Úloha orgánů dozoru</i>	11
2. Pravidla veřejné podpory ve fondech EU	12
3. Povinnosti poskytovatele podpory	12
<i>a) Tvorba oblastí intervencí (podpory) a definování podmínek čerpání</i>	12
<i>b) Podmínky pro poskytování podpory (proces schvalování)</i>	14
<i>c) Změny již schválených schémat podpor</i>	16
<i>d) Poskytování podpory v rámci blokových výjimek</i>	16
<i>e) Specifická pravidla pro poskytování podpory de minimis</i>	17
4. Rozbor procesu implementace	17
<i>a) Vyhlašování programu podpor</i>	17
<i>b) Posuzování individuálního projektu</i>	18
<i>III. VĚCNÉ VYMEZENÍ PRAVIDEL VEŘEJNÉ PODPORY</i>	23
1. Základní popis právního rámce dle smlouvy ES	23
2. Právní předpisy upravující jednotlivé kategorie veřejné podpory	24
<i>Aktuální stav právní úpravy</i>	24
3. Definice některých pojmů a tabulky věcného vymezení výjimek	26
De minimis (nařízení 1998/2006)	30
Vzdělávání (nařízení 68/2001, 363/2004)	33
Zaměstnanost (nařízení 2204/2002)	35
Vnitrostátní regionální investiční podpora (nařízení 1628/2006)	37

Regionální podpora (2006/C 54/08)	39
Životní prostředí (2001/C 37/03)	42
Výzkum, vývoj a inovace (2006/C 323/01)	45
Malé a střední podniky - investice do rizikového kapitálu (2006/C 194/02)	50
Doprava po železnici, silnici a vodních cestách (nařízení 1107/70)	53
Doprava po železnici, silnici a vodních cestách (nařízení Rady 1191/69)	54
Doprava – financování regionálních letišť (2005/C 312/01)	56
IV. RIZIKA A KONTROLNÍ MECHANISMY	58
1. Důsledky nedodržení pravidel veřejné podpory	58
2. Kontrolní mechanismy	58
a) <i>Vhodné kontrolní mechanismy v rámci schvalování projektů VP</i>	58
b) <i>Vztah poskytovatele podpory a žadatele</i>	60
c) <i>Kontrola ze strany orgánů dozoru (Evropské komise)</i>	62

Poznámka: V celé studii bude užíván termín « veřejná podpora » (případně zkratka VP) v souladu se zadávací dokumentací a terminologií používanou ÚOHS. V českých překladech právních předpisů EU a v praxi Komise se užívá termín „státní pomoc“, který je zde synonymem k pojmu „veřejná podpora“.

I. SHRNUÍ

Základním cílem studie je zpracování dokumentu, který pomůže eliminovat rizika poskytnutí zakázané veřejné podpory v systému strukturálních fondů a fondu soudržnosti na období 2007-2013 (pro účely této studie dále jen fondy EU), a to zejména prostřednictvím zvýšení informovanosti o pravidlech veřejné podpory s důrazem na jejich správnou aplikaci v praxi.

1. Zadání studie

Očekávaným výsledkem má být materiál, popisující problematiku veřejné podpory, zejména s ohledem na financování projektů ze strukturálních fondů EU v rámci jednotlivých operačních programů (OP). Vytvořená studie se bude zabývat zejména zakotvením institutu veřejné podpory v právu Evropského společenství, důkladně popíše změny oproti předcházejícímu období a z nich vyplývající povinnosti pro členský stát, roli Evropské komise (EK), Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (ÚOHS) a řídicích orgánů OP. Popsány mají být dále mechanismy schvalování, jejich časové rozpětí, a zejména kontrola a dodržování pravidel veřejné podpory včetně případných sankcí za poskytnutí nezákonné veřejné podpory. Má obsahovat také příklady aplikace veřejné podpory na konkrétních modelech.

Zhotovitel má navrhnout nastavení budoucích principů poskytování veřejné podpory v rámci strukturálních fondů v ČR, a to jak z pohledu obecného, tak i z pohledu konkrétní aplikace, včetně optimálního rozdělení rizik. Poté rovněž uvést konkrétní příklady aplikace pravidel veřejné podpory v prioritních osách jednotlivých OP včetně konkrétního postupu vedoucího k vytvoření systému především ke sdílení odpovědnosti poskytovatele veřejné podpory s ohledem na strukturu implementace OP.

Studie má obsahovat konkrétní popis vazby rozhodování o veřejné podpoře a možnosti reálně vyplácet prostředky projektům. Do studie má zhotovitel dále zahrnout vazby tohoto rozhodování na pravidlo N+3 a N+2 a postupy pro podávání odvolání proti rozhodnutí Evropské komise při blokování prostředků v souvislosti s veřejnou podporou.

2. Vysvětlení struktury studie a hlavní rysy jejího členění

Tato studie navazuje na „Analýzu současného stavu“ aplikace pravidel veřejné podpory v rámci strukturálních fondů EU z prosince 2006. Podle zadání by měla plnit metodickou funkci a být informačním zázemím pro dotčené subjekty účastníci se procesu čerpání fondů EU v ČR.

Struktura studie přesně odpovídá nabídce, kterou zpracovatel předložil zadavateli (soulad zadání a nabídky je řešen v tzv. zprávě o završení druhé fáze projektu, která je určena výhradně pro zadavatele).

[Kapitola I](#) je úvodní, obsahuje zadání a strukturu studie, uvádí doporučení pro řídicí orgány a závěry pro zadavatele.

[Kapitola II](#) je věnována procesním pravidlům veřejné podpory. Může sloužit jako vodítko pro řídicí orgány, jak postupovat, aby tato pravidla byla v praxi důsledně dodržována. Popsán je například mechanismus udělení a aplikace výjimky ze zákazu veřejné podpory (schválení veřejné podpory), včetně role kompetentních orgánů (EK, ÚOHS) a ostatních účastníků implementace a příjemců podpory.

[Kapitola III](#) pokrývá věcný obsah pravidel veřejné podpory. Jejím jádrem je popis jednotlivých výjimek ze zákazu veřejné podpory, který byl včleněn do přehledných tabulek (práce s nimi ovšem právní předpisy nahradit nemůže).

[Kapitola IV](#) je zaměřena na rizika a kontrolní mechanismy spojené s aplikací pravidel veřejné podpory. Obsahuje základní informace, které by subjekty posuzující veřejnou podporu měly znát (tj. jde o určité expertní minimum).

[Kapitola V](#) (není v této verzi zahrnuta) ilustruje aplikaci pravidel veřejné podpory v problematických oblastech a pokouší se uvést i praktické příklady. Ukazuje jak důležité je správné posouzení (zjištění) existence veřejné podpory a následně případné přidělení vhodné výjimky ze zákazu veřejné podpory. Příklady jsou ovšem jen hypotetické a neměly by být proto považovány za absolutní výklad (tj. projekty v praxi mají vždy své specifické charakteristiky, které mohou vést i k jiným závěrům než je uvedeno v příkladech).

[Kapitola VI](#) (není v této verzi zahrnuta) nabízí přehled jednotlivých oblastí podpory operačních programů s uvedením informace, zda se jedná o veřejnou podporu, a v případě, že ano, jaká pravidla se aplikují. Z důvodu přehlednosti jsou hlavním používaným nástrojem tabulky a komentář (jedna tabulka odpovídá jednomu operačnímu programu). Jedná se vždy jen o odborný názor zpracovatele (nikoliv tedy závazný), přičemž vyznění a úplnost této kapitoly jsou podmíněny dostupností informací od řídicích orgánů.

3. Doporučení pro řídicí orgány

a) Základní obecná doporučení (kapitoly II a III)

Mimořádnou pozornost je třeba věnovat zařazení jednotlivých oblastí intervencí či jednotlivých aktivit pod kvalifikaci veřejné podpory. V současné době bývá možnost udělení veřejné podpory podceňována.

Mění se podmínky pro fungování řady sektorů způsobují, že veřejná podpora může být přítomna i v sektorech, které byly dříve vyloučeny z tržního prostředí a běžně financovány státem bez jakékoliv kontroly. Jedná se o sektory jako je školství, sociální služby, zdravotnická zařízení, výstavba dopravní infrastruktury, poskytování internetu, apod.

Existenci veřejné podpory je nutné zkoumat u příjemců podpory nezávisle na jejich právní subjektivitě. Podstatný je typ aktivity, který má být z fondů EU financován.

Posuzování existence veřejné podpory musí být zaměřeno na zjišťování, zda příjemce podpory získává ekonomickou výhodu (podpora snižuje náklady, které by jinak příjemce musel normálně vynaložit), zda podpora je selektivní (zvýhodňuje určité subjekty nebo produkci zboží či služeb) a má schopnost narušit hospodářskou soutěž. Rovněž je nutné zkoumat zda je dotčen obchod mezi členskými státy EU.

V případě poskytnutí veřejné podpory musí být v souladu s příslušnými podmínkami aplikována výjimka ze zákazu veřejné podpory. K tomu je třeba zejména správně identifikovat způsobilé výdaje, neporušit pravidla kumulace a nepřekročit přípustnou výši podpory.

Nespadá-li podpora do kategorie de minimis nebo není-li možné využít blokovou výjimku, je nezbytné před poskytnutím podpory provést notifikaci Evropské komisi.

b) Doporučení pro eliminaci rizik (kapitola IV)

Velmi žádoucí je vyhnout se poskytování problematických podpor. Podpora by měla být poskytována jen tehdy, je-li zřejmý její soulad s pravidly EU. V případě pochybností je nutné se obrátit na orgány dozoru (ÚOHS, EK). Pochybnosti se mohou týkat procesních i věcných stránek.

Velmi účelné je stanovení vnitřních postupů. Zabezpečování kontroly by nemělo být pro řídicí orgán umělým jednorázovým počinem, ale otázkou systémového přístupu. Přiřazení odpovědnosti a stanovení konkrétních úkolů (zejména při hodnocení projektů) by mělo být předmětem písemné dokumentace, která se váže k implementaci příslušných intervencí fondů EU.

Vzájemná komunikace mezi řídicími orgány a žadateli (výzvy, žádosti o podporu apod.) by měla obsahovat informace o problematice veřejné podpory. Žadatel musí být vždy informován, že veřejnou podporu získává a na základě jakých pravidel.

Vzhledem k tomu, že největší rizika poskytnutí zakázané veřejné podpory vznikají v důsledku neznalosti (poskytovatel si neuvědomuje poskytnutí veřejné podpory, opomine notifikaci, chybně nastaví podmínky jejího poskytnutí apod.), je nezbytné zlepšovat příslušné znalosti přístupem k novými informacím a školením.

c) Věcná doporučení pro řízení fondů EU z pohledu pravidel veřejné podpory

U každé oblasti podpory by mělo být patrné, zda zakládá či nezakládá veřejnou podporu, a pokud ano, jaká výjimka ze zákazu veřejné podpory (bloková či jiná) bude aplikována. Tyto přehledy sice již není povinné uvádět do operačních programů, nicméně zájmem řídicích orgánů by mělo být, aby tyto informace měly jasně a přehledně zpracované. Zpracovatel považuje za žádoucí, aby byly detailně propracovány v rámci prováděcí dokumentace k operačním programům.

Rovněž u oblastí intervencí, které veřejnou podporu a priori nezakládají, by měla být věnována pozornost tomu, aby podmínky udělení podpory byly vždy definovány způsobem, že poskytnutí veřejné podpory bude vyloučeno za všech okolností (tedy i teoreticky). Umožní to zjednodušit celý proces administrace dané intervence.

Více pozornosti by mělo být věnováno typům příjemců podpory a trhu, na kterém se pohybují. Zpracovatel se domnívá, že řídicí orgány by si měly zpracovat analýzy, které jim ukáží, zda a jak která intervence může ovlivnit konkurenční prostředí. Pomůže to správnému posouzení existence veřejné podpory i zhodnocení jejího přínosu pro naplnění cíle intervence.

Problém aplikace výjimek (respektive pravidel veřejné podpory) by měl být řešen na odpovídající úrovni, tj. dle typu financovaných aktivit. V praxi je možné doporučit, aby vhodná pravidla byla ustanovena v závislosti na charakteru oblasti podpory na co nejvyšší možné úrovni (nejvyšší úroveň je prioritní osa, nejnižší individuální projekt). Z pohledu narušení hospodářské soutěže (a tedy i pohledu Evropské komise) je více přijatelný plošný komplexní program podpory než individuální projekt).

Při zjišťování existence veřejné podpory a současně i při aplikaci výjimek ze zákazu veřejné podpory je přínosné více vycházet z výkladu ustálené praxe Evropské komise, případně Evropského soudního dvora. Prosté studium textu jednotlivých nařízení a pokynů Evropské komise k výjimkám ze zákazu veřejné podpory nemusí být postačující. Omezí se tím pochybení na straně řídicích orgánů.

Součástí úvah o aplikaci pravidel veřejné podpory by měla být také jejich administrace. Není žádoucí, aby posuzování projektů probíhalo na ad hoc bázi.

Vhodné je zajišťovat soulad s pravidly veřejné podpory na co nejvyšší úrovni implementace (níže delegovat odpovědnosti jen nezbytně nutné – to znamená nenechávat problematické projekty na nižší články řízení, například municipality apod.). Snižuje se tím riziko pochybení.

Zpracovatel nevidí (mimo případů, kde je to nevyhnutelné) jako žádoucí aplikaci většího počtu výjimek u jediné oblasti intervence s tím, že jejich volba bude provedena operativně dle typu projektu.

U intervencí zakládajících veřejnou podporu by se měly upřednostnit ty výjimky, které jsou z pohledu schvalování administrativně méně náročné (tzv. blokové výjimky). Řídící orgány by se tím vyhnuly procesu notifikace.

Kde je to možné, používat pravidlo de minimis.

II. PROCESNÍ PRAVIDLA POSKYTOVÁNÍ VEŘEJNÉ PODPORY

Kapitola procesní pravidla je zpracována jako vodítko pro řídicí orgány, jak postupovat, aby tato pravidla byla v praxi důsledně dodržována. Popsán je například mechanismus udělení a aplikace výjimky ze zákazu veřejné podpory (schválení veřejné podpory), včetně role kompetentních orgánů (EK, ÚOHS) a ostatních účastníků implementace a příjemců podpory.

Pojetí kapitoly je výrazně přizpůsobeno potřebám poskytovatele podpory (řídících orgánů) jako subjektu, který je primárně odpovědný za respektování příslušných pravidel. Významnou vypovídací schopnost může mít daná kapitola i pro příjemce podpory, kteří se tak mohou se základními rysy daného procesu aplikace pravidel seznámit.

Procesní pravidla jsou obsažena v nařízení Rady (ES) 659/1999 (OJ L 83/1 z 27.3.1999), kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku 93 Smlouvy ES a dále v nařízení Komise (ES) 794/2004 o provádění nařízení Rady (ES) 659/1999 (OJ L140/1 z 30.4.2004), které zavádí nové notifikační formuláře. Posledně uvedené nařízení bylo nedávno novelizováno nařízením 1935/2006, nicméně změna se týká oblasti zemědělství a není tak relevantní pro tuto studii.

Pozornost je nutné věnovat tzv. Podrobné úpravě přenosu elektronicky učiněných oznámení o státních podporách (povinné od 1.1.2006), kterou Evropská komise publikovala v OJ C 237 (27.09.2005).

1. Definice veřejné podpory a role orgánů dozoru

Východiskem správné aplikace pravidel je řádná znalost základních pojmů a ustálené praxe v dané oblasti. Bez toho by nebyly dotčené subjekty existenci veřejné podpory vůbec schopny rozpoznat.

a) Výklad pojmu

Základní pravidla poskytování veřejné podpory vyplývají přímo z článků 87 až 89 Smlouvy o založení Evropského hospodářského společenství z roku 1957 (dále jen Smlouva ES). Články 87 až 89 zůstaly od roku 1957 do dnešního dne nezměněny a byly dlouho jediným základem pro výkon kontroly udělování veřejné podpory ze strany evropských institucí. Pravidla veřejné podpory byla postupně upřesňována v jurisdikci Evropského soudního dvora (ESD).

Výklad pojmu veřejná podpora vyplývá ze Smlouvy ES. Ta stanoví, že není-li uvedeno jinak, jsou se společným trhem neslučitelné jakékoliv formy podpory poskytované státem nebo ze státních prostředků (první podmínka), které zvýhodňováním určitých podniků nebo určitých odvětví výroby narušují soutěž nebo

hrozí narušením soutěže (druhá podmínka), pokud nepříznivě ovlivňují obchod mezi členskými státy (třetí podmínka).

Smlouva ES (článek 87) tedy ustanovuje obecný zákaz poskytování veřejné podpory, jakožto i podmínky (výše očíslované), které musí být naplněny, aby podpora mohla být považována za veřejnou podporu a jako taková za zakázanou. Ty byly objasněny prostřednictvím rozhodovací praxe Evropské komise a Evropského soudního dvora:

Musí se jednat o veřejné prostředky. Ty zahrnují veškeré zdroje, které jsou administrovány členským státem prostřednictvím národních, regionálních nebo místních institucí, případně i jinými subjekty, které byly zřízeny nebo jsou kontrolovány státem. Pokrývají všechny operace, které mají vliv na veřejné rozpočty.

Porušení hospodářské soutěže zvýhodněním určitého podniku či odvětví výroby. Stačí potencionální hrozba, kterou může představovat i podporování ekonomické aktivity, která sice není v daném případě vykonávána za účelem zisku, ale teoreticky ji tržně vykonávat lze (dochází ke zvýhodnění příjemce podpory, které by za běžných tržních podmínek nezískal).

Z definice veřejné podpory je vyloučena jakákoliv podpora jednotlivcům (vyplývá z článku 87-1 Smlouvy ES), veřejnou podporou je pouze podpora poskytnutá podnikům. Pojem podnik má v právu EU velice široké pojetí a zahrnuje jakýkoliv subjekt „vyvíjející ekonomické aktivity“. Podnikem jsou nejenom subjekty, jejichž předmětem činnosti je vytvářet zisky, ale také subjekty, které se pohybují na konkurenčním trhu. Ve smyslu práva EU jsou tak dotčeny subjekty soukromého i veřejného sektoru, ziskové i neziskové organizace, též zájmová sdružení nebo výzkumná střediska.

Naopak k vyloučení existence veřejné podpory dochází zpravidla v případě, kdy nakládání s veřejnými prostředky je předmětem volné (nediskriminující) soutěže otevřené všem skutečným nebo potencionálním uchazečům schopným poskytnout a zaručit požadované plnění, které je s těmito prostředky spojeno. Mělo by přitom být prokázáno, že daného cíle není možné dosáhnout bez vynaložení veřejných prostředků (jejich poskytnutí jde na vrub tržního selhání). K vyloučení existence veřejné podpory dochází také v případě, kdy jsou veřejné prostředky poskytovány plně v souladu s principem chování tržního investora.

Poškozuje obchod mezi členskými státy. Tato podmínka je téměř vždy naplněna (stačí hypoteticky), neboť existuje jen velmi málo činností, které nejsou a nemohou mít přeshraniční dopad. Vyloučeny pro nesplnění této podmínky jsou případy, kdy poskytnutá podpora nevede k posílení pozice subjektu způsobem, který by mohl poškodit subjekty na trhu jiného členského státu. Tato podmínka není naplněna např. v případě, kdy se jedná o velmi lokalizované aktivity, jako jsou např. místní obchody.

Nehledě na uvedené podmínky existují případy veřejné podpory (článek 87 Smlouvy ES), které jsou automaticky vyňaty z výše uvedeného obecného zákazu. Z pohledu dnešní praxe jsou relevantní zejména podpory, které lze obecně vymezit jako pomoc „sociálního“ charakteru.

Pokud se přesto o veřejnou podporu jedná, stále mohou existovat případy podpor, které i tak mohou být považovány za slučitelné se společným trhem Společenství. Obecný zákaz poskytování veřejné podpory totiž připouští VÝJIMKY, které jsou základním způsobem opět vymezeny přímo ve Smlouvě ES a které jsou dále specifikovány v prováděcích předpisech ES.

Výjimky lze zjednodušeně rozdělit po obsahové stránce na horizontální (použijí se zpravidla na všechna odvětví) a sektorové (týkají se vždy konkrétních odvětví) a po procesní stránce na výjimky s oznamovací povinností (blokové výjimky) a výjimky s povinností aktu notifikace.

Procesní aspekty uplatňování výjimek jsou popsány dále v této kapitole, přičemž jejich věcná stránka je předmětem kapitoly III této studie.

b) Úloha orgánů dozoru

V souladu se Smlouvou ES a navazujícími právními předpisy má zásadní pravomoci v dané oblasti Evropská komise (zpravidla její příslušné útvary v rámci DG Competition). Je především schvalujícím orgánem, což znamená, že jí musí být všechny zamýšlené podpory (programová schémata či individuální projekty zakládající veřejnou podporu) předloženy k odsouhlasení před tím než budou realizovány (není-li stanoveno jinak), tj. existuje povinnost notifikace (předběžné oznámení za účelem jejich schválení).

Členské státy v souladu s tímto principem nesmí poskytnout veřejnou podporu před jejím schválením Evropskou komisí. Neoznámená a neschválená veřejná podpora je automaticky považována za protiprávní veřejnou podporu (viz dále část IV).

Evropská komise přitom může povolit pouze podpory, které jsou v souladu s výjimkami povolenými článkem 87 odst. 2) a 3) Smlouvy ES (zvláštní výjimku může povolit pouze Rada ES jednomyslným rozhodnutím dle článku 88 odst. 2 Smlouvy ES).

Evropská komise má rovněž širokou pravomoc kontrolovat a monitorovat veřejnou podporu ve všech členských státech EU.

Role Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže jako národního orgánu je ve vztahu k Evropské komisi hlavně podpůrná. Plní zejména roli poradenskou a monitorovací. Postavení ÚOHS je dáno zákonem 215/2004 Sb., o úpravě některých vztahů v oblasti veřejné podpory (významná je též jeho Vyhláška 207/2005 Sb., o formě a obsahu plnění informační povinnosti k poskytnuté podpoře).

2. Pravidla veřejné podpory ve fondech EU

Základní vymezení pojmu veřejné podpory uvedené v kapitole 1a) zřetelně dokumentuje význam daných pravidel pro politiku hospodářské a sociální soudržnosti EU. Ostatně legislativa EU pro tuto politiku specificky uvádí, že finanční příspěvky z příslušných evropských fondů musí splňovat pravidla poskytování veřejné podpory EU.

Čerpání finančních prostředků z fondů EU je výdajem z veřejných rozpočtů a v tomto směru je první podmínka existence veřejné podpory v předchozí kapitole splněna vždy. Často je také splněna třetí podmínka (málokteré aktivity mají čistě lokální charakter, nicméně v případě pochybností je na Evropské komisi prokázat přeshraniční dopady udělené podpory), takže zásadní význam pro posouzení, zda konkrétní oblast podpory (intervence) fondů EU zakládá či nezakládá veřejnou podporu má zpravidla otázka jejího dopadu na hospodářskou soutěž (druhá podmínka). Té by proto poskytovatelé podpory měli věnovat mimořádnou pozornost.

Pokud jsou všechny výše uvedené podmínky splněny, jedná se o veřejnou podporu a intervenci z fondů EU je možné realizovat jen tehdy, je-li poskytnutí veřejné podpory s tím spojené „legalizované“ na základě povolené výjimky. Pomyslně lze tak rozdělit intervence na nezakládající veřejnou podporu a na intervence zakládající veřejnou podporu. U druhé množiny je nutná řádná aplikace výjimky.

Tyto skutečnosti dokládají, že otázku pravidel veřejné podpory je nezbytné řešit častěji než by odpovídalo obecnému povědomí o pravidlech nakládání s veřejnými prostředky.

Závěrem této části kapitoly je vhodné také uvést, že míra podpory stanovená v legislativě EU pro fondy EU (například povolené čerpání z konkrétních fondů na určité typy intervencí) a míra veřejné podpory nejsou identické pojmy. Legislativa EU pro fondy EU řeší otázku zdrojů financování, pravidla veřejné podpory řeší otázku výdajovou ve vztahu ke konkrétním intervencím a jejich dopadu na trh. V každém případě míra pomoci podnikům v rámci fondů EU musí být stejná nebo nižší než maximální povolená míra veřejné podpory vyplývající z právních předpisů EU.

3. Povinnosti poskytovatele podpory

Poskytovatel podpory je subjekt, který rozhoduje o jejím poskytnutí. S tímto rozhodováním je logicky spojena určitá odpovědnost, z níž vyplývá řada povinností. Následující text navrhuje, jak v této oblasti dosáhnout efektivní správy řízení intervencí z fondů EU.

a) Tvorba oblastí intervencí (podpory) a definování podmínek čerpání

Úvodem je třeba zdůraznit, že úvahy o způsobu aplikace pravidel veřejné podpory mohou výrazně ovlivnit obsah zamýšlených intervencí, a proto by měla být

zvažována od samého počátku jejich přípravy. Mohou mít dopad na samotnou podstatu podporovaných aktivit, a tedy i na skupinu možných příjemců. Tato skutečnost může následně mít vliv na výši individuálních podpor a tím na výši zvažované alokace pro celou intervenci, což v konečném důsledku může ohrozit její absorpční kapacitu. Z toho je tedy patrné, že změna jednoho parametru může vyvolat změnu dalších, což zejména v pozdější fázi přípravy intervence může způsobit řadu obtíží.

Přirozeným důvodem státních, respektive veřejných výdajů je eliminace tržních selhání a zabezpečení řady cílů, které jsou poplatné udržitelnému rozvoji národních hospodářství členských států. Dlouhodobě určujícím principem vnitřního trhu EU je obecný zákaz veřejné podpory.

V tomto duchu je ospravedlňujícím doporučením pro definování jednotlivých oblastí podpor fondů EU usilovat prvotně o takovou podobu intervencí, které veřejnou podporu nezakládají. Toto doporučení jde ruku v ruce s ekonomickou doktrínou opírající se především o příznivé účinky existence konkurenčního prostředí pro hospodářskou soutěž, ale v kontextu této kapitoly je významná především nižší administrativní náročnost programů podpory.

Jsou-li intervence z fondů EU definovány jako nezakládající veřejnou podporu, odpadá tím pro poskytovatele podpory řada povinností v průběhu jejich přípravy, výrazně snazší je i proces implementace, kdy za určitých okolností už veřejná podpora nemusí být vůbec dále posuzována (tedy jsou podmínky intervence nastaveny tak, že je vyloučen i teoretický příjem projektů zakládajících veřejnou podporu).

Pokud by nicméně cílů intervence nebylo bez určitého poskytnutí veřejné podpory možné dosáhnout, je přípustné tak učinit s tím, že bude aplikována výjimka ze zákazu veřejné podpory. V takovém případě stále existuje řada otázek, které by měl poskytovatel podpory řešit. Doporučení k nim jsou následující:

- využívat předně těch výjimek, která jsou z pohledu schvalování administrativně méně náročná (tzv. blokové výjimky),
- kde je to možné používat pravidlo de minimis,
- řešit problémy aplikace výjimek (respektive pravidel veřejné podpory jako takových) pokud možno na co nejvyšší úrovni definice intervenční oblasti (nejvyšší úroveň je prioritní osa, nejnižší individuální projekt), pokud je to samozřejmě možné,
- podobně zajišťovat soulad s pravidly veřejné podpory na co nejvyšší úrovni implementace (níže delegovat odpovědnosti jen nezbytně nutné – to znamená nenechávat problematické projekty na nižší články řízení, například municipality apod.).

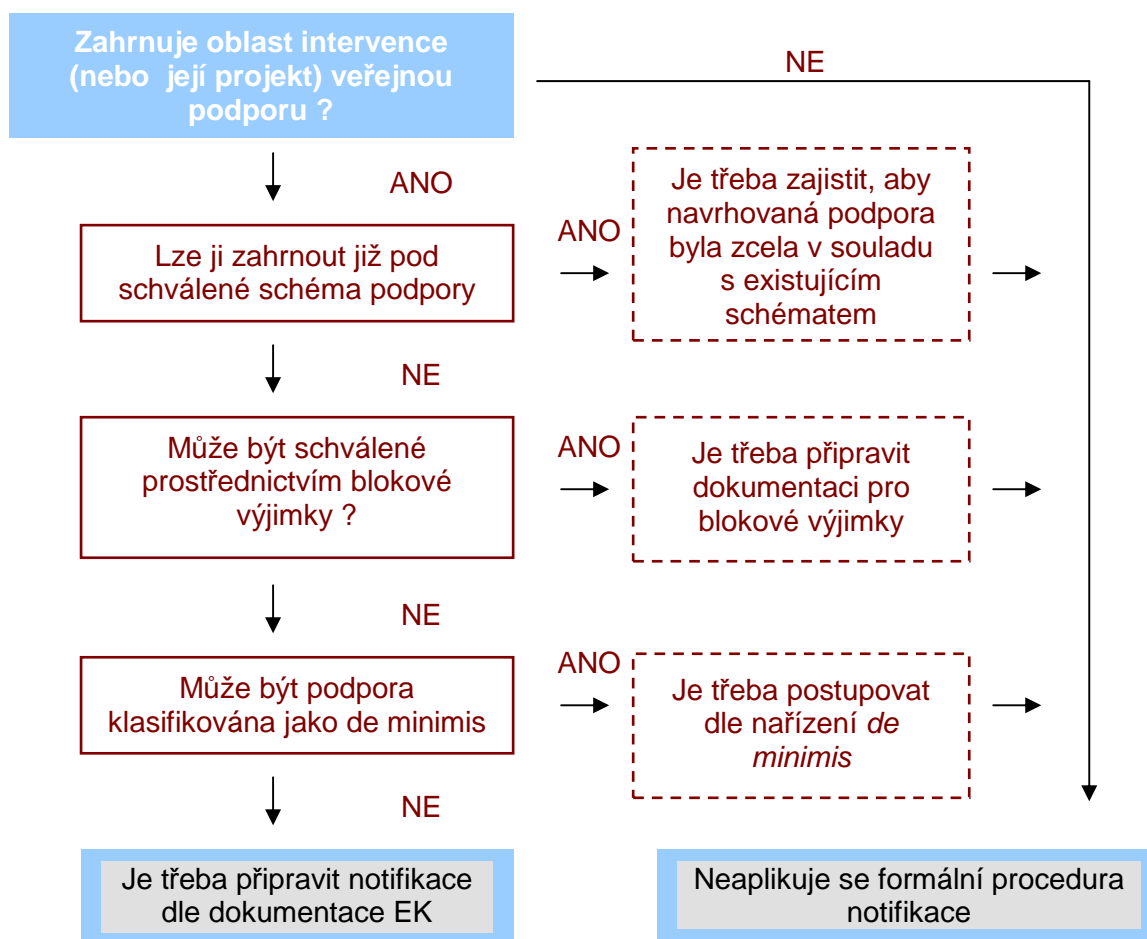
Poslední dvě zmíněná doporučení nejsou jen přínosem z pohledu administrativní náročnosti, ale snižují též eliminaci rizik poskytnutí zakázané veřejné podpory.

b) Podmínky pro poskytování podpory (proces schvalování)

Tato pasáž textu má význam jen pro ty intervence z fondů EU, které zakládají veřejnou podporu (viz schéma uvedené níže).

Pro takové intervence, jak už bylo opakovaně uvedeno, je nezbytné uplatnění výjimky ze zákazu veřejné podpory. K jejímu výběru je důležité přistoupit promyšleným způsobem, v opačném případě hrozí, že například výše podpory pro jednotlivé projekty bude nastavena na nižší úrovni než by jinak bylo žádoucí. Výběr příslušné výjimky je zcela v odpovědnosti poskytovatele podpory a nelze příliš očekávat, že by mu schvalující orgán doporučil výhodnější řešení.

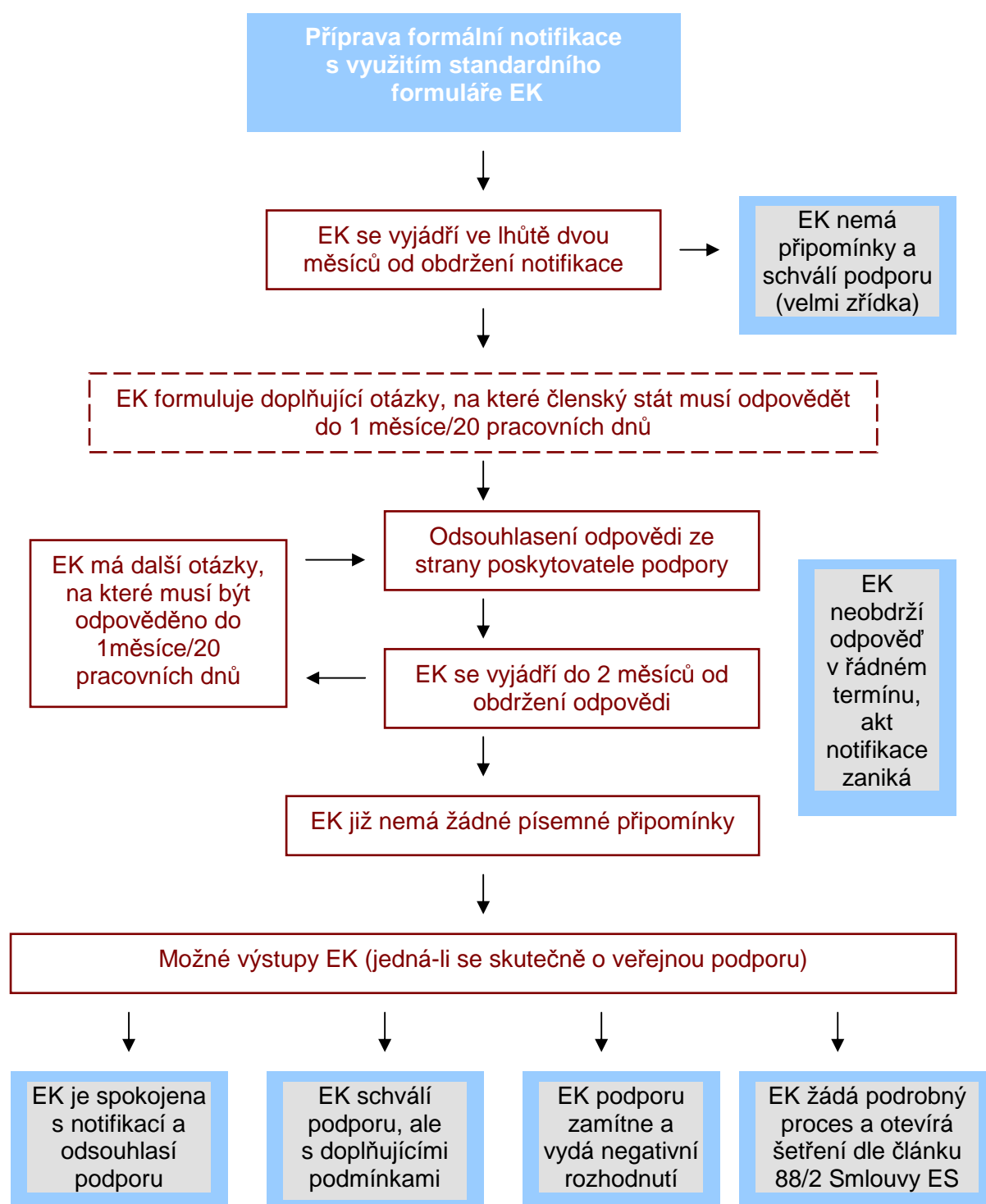
Schéma vzniku povinnosti notifikovat veřejnou podporu ze strany poskytovatele

Podle vybrané kategorie výjimky buď je nebo není nutné opatření notifikovat EK za účelem jeho schválení. Pokud žádná z kategorií není vyhovující nebo existují pochyby je vždy nutné notifikovat (není nutné notifikovat opatření, která zakládají pouze podporu *de minimis*).

Poskytovatel podpory je povinen rovněž zajistit notifikaci těch projektů, které jdou nad rámec schválených programů (opatření).

Schéma notifikace a schvalovacího procesu (tzv. proces předběžného posouzení)

Proces notifikace výrazně usnadňují formuláře, které za tímto účelem připravila Evropská komise (v současné době se podávají elektronickou formou, přičemž orgánem, který formálně potvrzuje správnost a úplnost notifikace je ÚOHS, stálá mise ČR při EU provádí ověření za ČR a Evropská komise zpětně potvrzuje její registraci). Jejich vyplňování je nutné věnovat patřičnou pozornost, protože jak vyplývá z výše uvedeného schématu notifikace, nedostatek potřebných informací může proces notifikace výrazně prodloužit.

Absence důležitých informací či neurčitě definování aktivit, které jsou danou intervencí zamýšleny, může také vést k rozhodnutí Evropské komise, jenž omezí rozsah podpory více než by bylo jinak nezbytné. A to z toho důvodu, že rozhodování Evropské komise je především zaměřeno na eliminaci rizik poskytnutí zakázané podpory a nikoli na posuzování přínosu intervence pro hospodářskou politiku členského státu.

c) Změny již schválených schémat podpor

Schválení podpory ze strany Evropské komise znamená její zařazení pod kategorii “existujících režimů podpory”, které podléhají dle čl. 21 nařízení Rady (ES)659/1999 povinnosti zpracování ročního přehledu existujících režimů veřejné podpory (upřesňující typ a míry podpory). V případě změn existujícího režimu podpory (intervence z fondů EU) je nutné rozlišovat dvě situace:

- Zjednodušenou proceduru (viz formulář v příloze II nařízení Rady (ES) 794/2004, která se týká navýšení o max. 20% rozpočtu povoleného režimu podpory nebo prodloužení povoleného režimu podpory o 6 let maximálně nebo zpřísnění kritérií aplikace režimu podpory, snížení míry podpory nebo užší definování nákladů oprávněných (způsobilých) z hlediska veřejné podpory.
- Běžnou proceduru (viz formuláře dle přílohy I nařízení), kdy se jedná o zásadnější změny a je potřeba nového schválení ze strany Evropské komise.

Na základě informací, které členské státy musí o existujících režimech veřejné podpory poskytovat, může Evropská komise dospět k závěru, že režim nadále není kompatibilní s pravidly EU, a doporučit jeho změnu (v praxi může doporučit jeho změnu, zavedení procesních pravidel nebo jeho zrušení). Takové doporučení nemá zpětný dopad na aplikaci režimu před doporučením. Pokud jej členský stát neakceptuje, Evropská komise zahájí formální šetření za účelem posouzení kompatibility daného režimu s pravidly EU.

d) Poskytování podpory v rámci blokových výjimek

V případě blokových výjimek (pokud jsou splněny všechny podmínky příslušných nařízení o podporách MSP, podpoře zaměstnanosti, vzdělávání a nově též o vnitrostátní regionální podpoře) mají členské státy povinnost pouze informovat Evropskou komisi o spuštění nové podpory a poskytnou jí shrnující informace ohledně poskytované intervence nejpozději do 20-ti dnů.

Za tímto účelem musí být vyplněny odpovídající podklady dle příloh příslušných nařízení. Jejich vyplnění je tak potvrzením toho, že nastavená pravidla jsou dodržena. Odpovědnost za jejich řádné plnění nese poskytovatel veřejné podpory.

e) Specifická pravidla pro poskytování podpory de minimis

Podpory *de minimis* svojí podstatou připomínají „blokové výjimky“, neboť se právně nejedná o veřejnou podporu (není naplněna podmínka vlivu na obchod mezi členskými státy), a proto podpory, respektive schémata podpory poskytovaná v souladu s pravidlem *de minimis* nemusí být Evropské komisi ani oznamovány.

Ze strany členského státu musí nicméně být v každém případě zajištěno, že podpory *de minimis* budou poskytovány v souladu s pravidly EU (mezi hlavní omezující podmínky patří výše podpory, lhůta s ní spojená a pravidlo kumulace – podrobnosti viz část III této studie).

4. Rozbor procesu implementace

Tato kapitola popisuje doporučené kroky, které by měl poskytovatel podpory v rámci posuzování konkrétních projektů vykonávat.

Primárně se zaměřuje na ty oblasti intervencí, které veřejnou podporu zakládají (otázka veřejné podpory musí být nicméně zkoumána i u intervencí, které jsou definovány jako ji nezakládající – pak jde o to, aby pro takovou intervenci nebyl přijat projekt s veřejnou podporou – viz příklad dále uvedený).

a) Vyhlašování programu podpor

Implementace začíná momentem vyhlášení výzev k předkládání projektů. Tento proces musí respektovat dříve stanové podmínky poskytování podpor.

V rámci schvalování notifikovaných programů je zřetelnou politikou Evropské komise eliminace veškerých rizik poskytnutí zakázané veřejné podpory. Není-li si například jista, že v rámci určitého programu bude vyloučena podpora subjektům, kteří provozují ekonomickou činnost (v důsledku čehož by jejich čerpání z daného programu bylo nutné klasifikovat jako veřejnou podporu), pak i když je daný program primárně zaměřen jen na subjekty, kteří ekonomickou činnost neprovozují (čerpání prostředků by pro ně za žádných okolností nezakládalo veřejnou podporu), už tato pouhá nejistota ji vede k tomu, že daný program označí jako zakládající veřejnou podporu. Pro poskytovatele podpory, respektive všechny žadatele daného programu to znamená, že se musí smířit s přísnějším režimem poskytování podpory, tedy takovým, který je přípustný pro subjekty vyvíjející ekonomickou činnost. Jinými slovy, režim celého programu by se odvíjel od toho, zda poskytovatel podpory je či není schopen poskytnout Evropské komisi zřetelné záruky (právně prokazatelné), že podnikající subjekty nebudou v žádném případě těžit z daného programu.

Ve stejné logice jak pak nezbytné přistupovat k vlastní implementaci. V souladu s ní základní úkol poskytovatele podpory spočívá v zajištění, že vyhlašované intervenční oblasti (respektive schémata podpor i jednotlivé projekty) nepůjdou nad rámec příslušných blokových výjimek nebo u notifikovaných podpor nad rámce pro ně schválených podmínek ze strany Evropské komise. Tedy, že podpora bude poskytnuta pouze na aktivity, které jsou předmětem daných výjimek (tvoří způsobilé výdaje), a míra (intenzita) podpory pro ně stanovená nebude překročena (více k věcnému vymezení výjimek je uvedeno v části III). V pochybnostech je nezbytné se obrátit na orgány dozoru.

Pokud jde o praktické plnění úkolů poskytovatele podpor může být přirozeně přizpůsobeno implementační struktuře operačního programu (potažmo prioritní ose či oblasti intervence). Z pohledu správy fondů EU nemusí posuzovat poskytnutí veřejné podpory řídicí orgány, ale mohou tuto povinnost delegovat na nižší úroveň, například různé implementační agentury.

b) Posuzování individuálního projektu

Aplikace pravidel veřejné podpory může být velmi komplexní záležitostí. Posouzení některých projektů může vyžadovat provedení patřičné analýzy trhu, které je závislé na získání určitého okruhu informací. Jde o otázky právní a ekonomické.

V této souvislosti stojí za připomenutí, že předkladatel projektů nemusí být vždy cílovým příjemcem podpory, kterým může být až její konečný uživatel. Tento prvek by neměl být v rámci posuzování projektů přehlížen.

Posuzování projektu je v této části rozděleno do více fází. Svým obsahem tyto fáze navazují na předchozí procesy, respektive odrážejí kvalitu jejich zabezpečení. Čím více jsou pravidla pro veřejnou podporu promítnuta do podmínek čerpání prostředků z fondů EU, tím je snazší proces posuzování projektu.

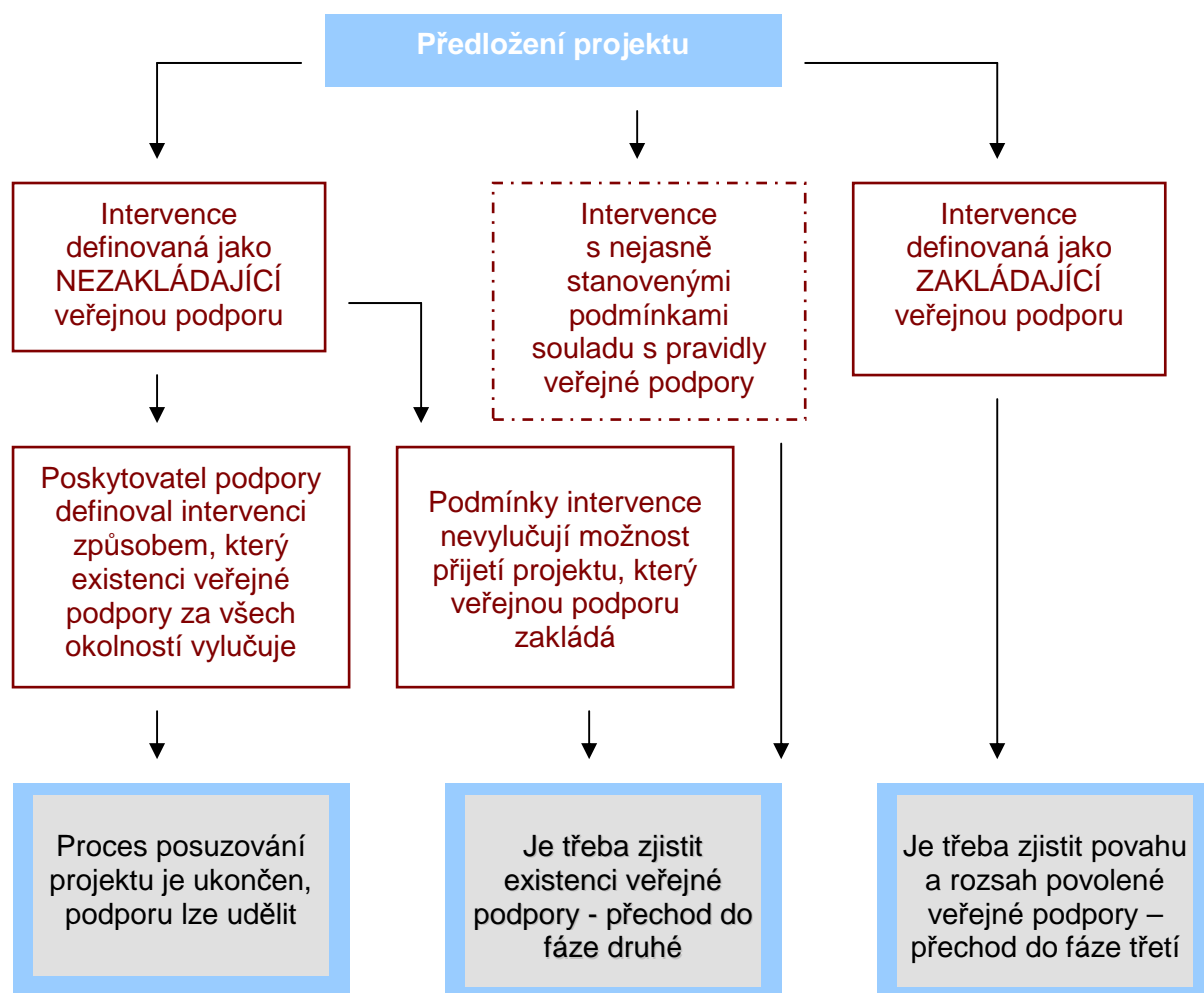
Fáze první – předložení projektu

Vše podstatné je uvedeno na následujícím obrázku. Intervence s nejasně stanovenými podmínkami souladu s pravidly veřejné podpory by se v systému fondů EU objevit vůbec neměla a je zde vyznačena spíše jen jako teoreticky představitelná varianta.

Definování intervence způsobem vylučující existenci veřejné podpory za všech představitelných okolností vyžaduje značnou zkušenost poskytovatele podpory a zpravidla jeho velmi dobrou znalost konkurenčního prostředí v oblasti intervence. Takovou intervencí může být například výstavba obchvatů měst a obcí na silnicích I. třídy v České republice (projekty předkládají veřejné subjekty a mají za cíl posílení dopravní infrastruktury využitelné pro všechny představitelné účastníky silničního provozu a realizuje ho stavební firma na základě transparentního výběrového řízení).

Lze si ovšem představit i projekt předložený v rámci intervence definované jako nezakládající veřejnou podporu, kde podmínky nemusí být definovány tak jednoznačně, například výstavbu silničních úseků napojujících průmyslové či obchodní zóny na dopravní síť. Riziko poskytnutí veřejné podpory zde může vzniknout, neboť projekt přináší užitek některým podnikajícím subjektům, jimž vybudování napojení jejich průmyslové lokality na dopravní síť může přinést zvýhodnění oproti jiným účastníkům trhu. Nepomáhá, že nositelem projektu bude organizace vlastněná krajem a realizaci zabezpečí stavební firma na základě transparentního výběrového řízení.

Schéma první fáze

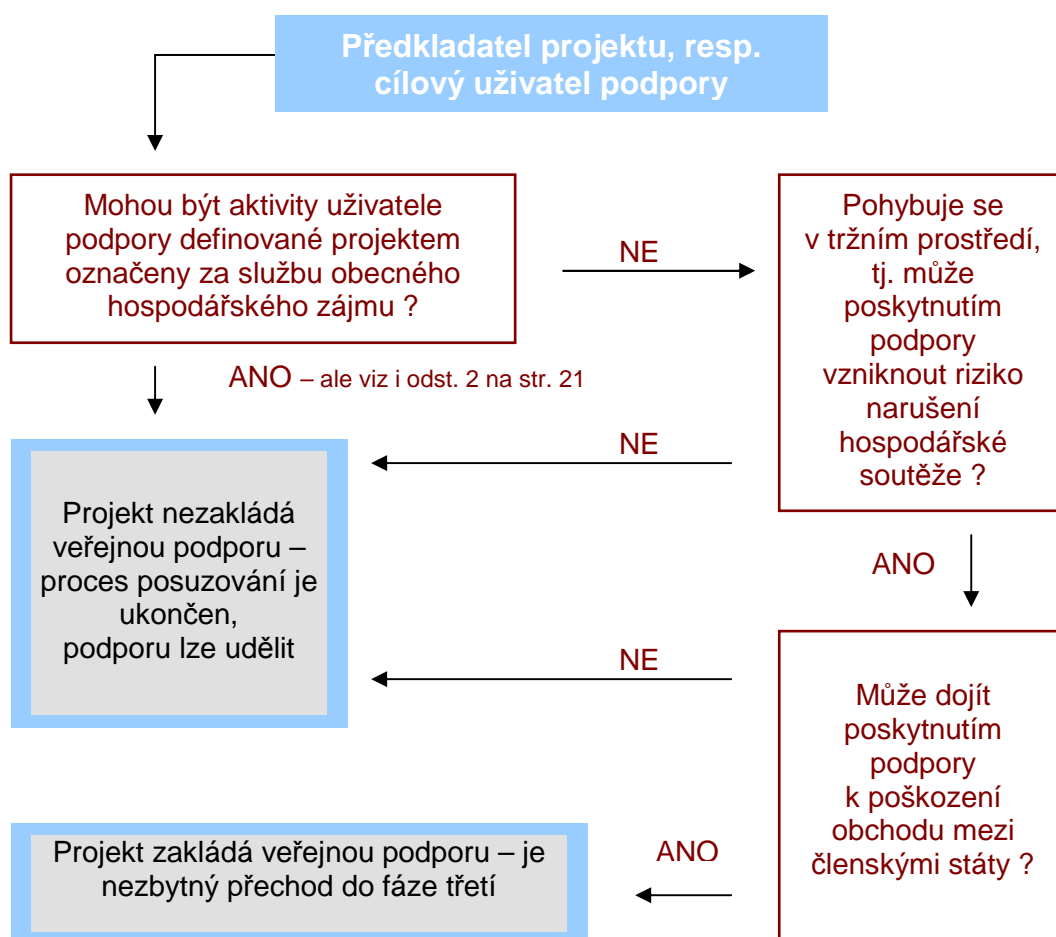

Fáze druhá – zjištění existence veřejné podpory

Pro tuto fázi je potřebná znalost základních definičních pojmů uvedených už v úvodní kapitole této části (podmínka poskytnutí podpory z veřejných zdrojů je u fondů EU splněna automaticky).

Obrázek níže uvedený tyto znalosti předpokládá. Připomeňme proto jen, že pro tuto fázi je zcela nepodstatné, jestli se jedná o podniky založené dle obchodního zákoníku, neziskový sektor či různé příspěvkové organizace, státní podniky a jiné. Podstatné je, jestli vykonávají či nevykonávají ekonomickou činnost.

Schéma druhé fáze

Mezi klíčové otázky patří určení relevantního trhu, kterým je poskytnutí podpory dotčeno a jaký dopad může mít na tento trh. Otázka relevantního trhu je vždy individuální v závislosti na povaze aktivit, o které se jedná.

V souvislosti se zjišťováním existence veřejné podpory je vhodné připomenout možnosti, kdy je veřejná podpora automaticky vyloučena (pomoc „sociálního“ charakteru a pomoc určenou na likvidaci škod způsobených mimořádnými událostmi).

Specificky je také nutné zmínit případy, kdy podpora určitých ekonomických činností není považována za zakládající veřejnou podporu. Jedná se o podporu ve formě vyrovnávací platby za závazek veřejné služby poskytované určitým podnikům pověřeným poskytováním služeb obecného hospodářského zájmu. O veřejnou podporu se nejedná pouze za předpokladu splnění podmínek stanovených v rozhodnutí ESD Altmark Trans C –280/00. V ostatních případech je aplikováno Rozhodnutí Komise 2005/842/ES ze dne 28. listopadu 2005 o použití čl. 86 odst. 2 Smlouvy o ES na státní podporu ve formě vyrovnávací platby za závazek veřejné služby poskytované určitým podnikům pověřeným poskytováním služeb obecného hospodářského zájmu (dále jen „Rozhodnutí“), které definuje, za jakých podmínek a jaké subjekty jsou vyňaty z notifikační povinnosti poskytnutí veřejné podpory formou vyrovnávací platby za závazek veřejné služby. Nespadá-li však konkrétní případ pod osobní a věcnou působnost zmíněného Rozhodnutí Komise 2005/842/ES, podléhá poskytování vyrovnávací platby za závazek veřejné služby notifikační povinnosti Evropské Komise. Podmínky, za nichž může Evropská Komise uznat vyrovnávací platbu za slučitelnou se společným trhem vymezuje Rámec Společenství pro státní podporu ve formě vyrovnávací platby za závazek veřejné služby (2005/C297/04). Tato problematika je velice složitá a nelze k ní dát jednoduchá doporučení. Každou takovou službu ve veřejném zájmu je třeba hodnotit individuálně. Prověřováno musí být pověření dotčeného subjektu a podmínky k jejímu poskytování, jakožto i míra kompenzace s ní spojená. Z pohledu fondů EU je vhodným přístupem poskytování služeb ve veřejném zájmu přímo promítnout do programových dokumentů (není to povinný přístup). Více se touto problematikou zabývá kapitola III této studie.

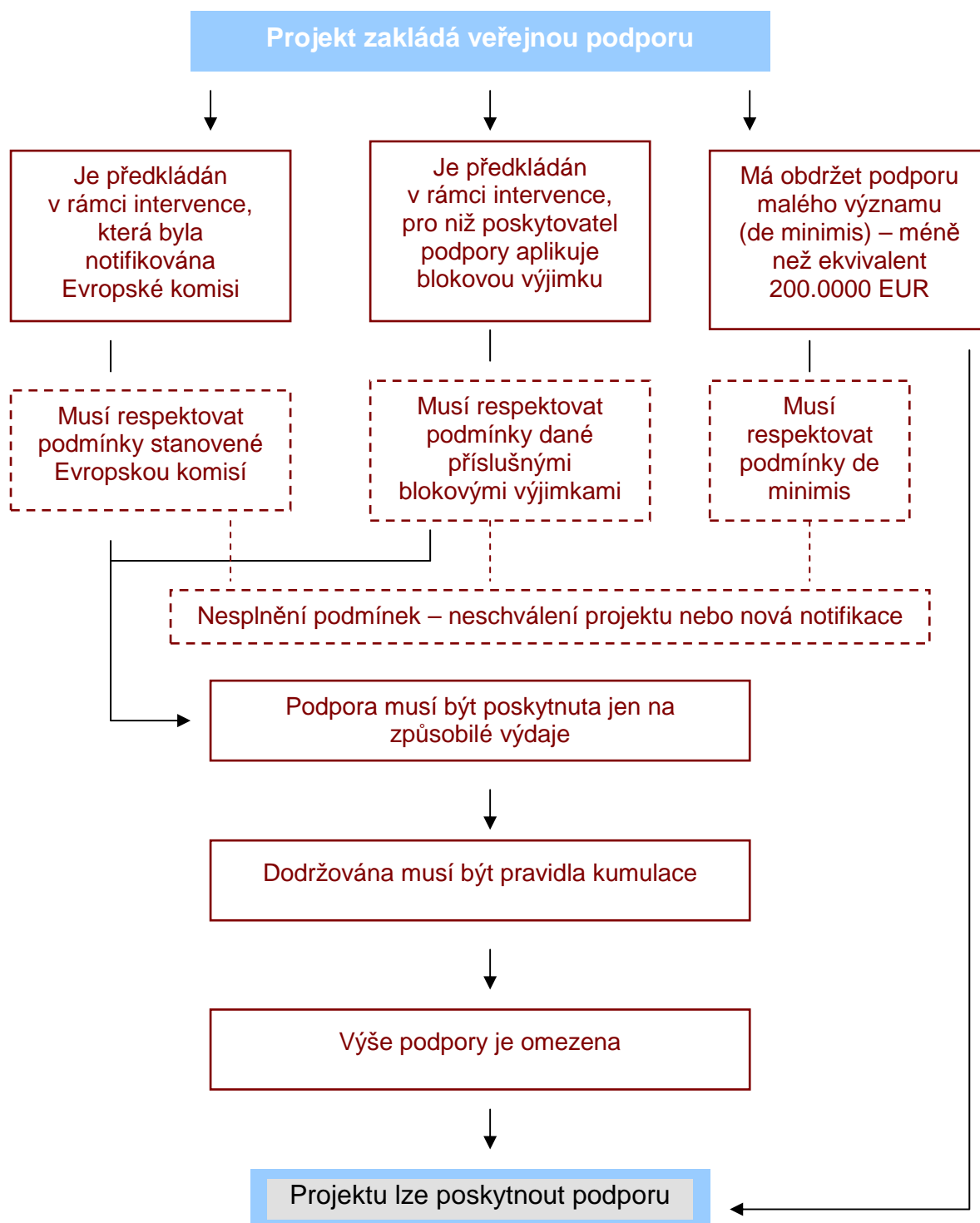
Fáze třetí – poskytnutí veřejné podpory

Není-li možné dosáhnout cílů intervence bez toho, aniž by byla poskytnuta veřejná podpora, je žádoucí přechod do fáze třetí. V té musí být zajištěno, že veškeré zvažované podpory budou uděleny v souladu s pravidly pro veřejnou podporu buď aplikací blokových výjimek, případně na základě podmínek, které stanovila Evropská komise ve svém rozhodnutí k notifikovaným oblastem intervencí (pomineme-li pravidlo de minimis).

Typ pravidel (výjimky), který bude pro konkrétní projekt použit, by měl být stanoven jasně před vyhlášením programu. Podpora pak může být poskytnuta jen na způsobilé výdaje, které jsou taxativně vymezené příslušným typem těchto pravidel. Nezbytnými úkoly jsou dále pak zjištění intenzity poskytnuté podpory (všechny národní veřejné zdroje plus alokace z fondů EU v poměru ke způsobilým výdajům) a následné uplatnění příslušného limitu podpory a zajištění jeho nepřekročení (podpora přesahující limit je nezákonná a podléhá navrácení). V případě schvalování projektu vzniká rovněž riziko poskytnutí zakázané veřejné podpory,

pokud je předkládající subjekt současně příjemcem podpory i z jiných finančních zdrojů než ze fondů EU. Toto riziko zaniká, pokud je přípustná kumulace podpor a nejsou-li kumulací překročeny povolené limity podpory.

Schéma třetí fáze

III. VĚCNÉ VYMEZENÍ PRAVIDEL VEŘEJNÉ PODPORY

(popis právního rámce VP pro období 2007-2013)

1. Základní popis právního rámce dle smlouvy ES

Kapitola navazuje na předchozí výklad procesních pravidel, a proto jsou otázky s nimi spojené řešeny formou obecného odkazu na kapitolu II. Klíčové dokumenty jsou později promítnuty do tabulek a umožňují tak snadnější orientaci v textu.

Základem právní úpravy veřejné podpory je článek 87 až 89 Smlouvy ES. V článku 87 odst. 1 je poskytování veřejné podpory v principu zakázáno. V odstavci 2 článku 87 jsou nicméně uvedeny typy podpor, které jsou jako výjimky vždy slučitelné s právem EU:

- a) podpora sociálního charakteru poskytovaná jedincům na nediskriminačním základě,
- b) náprava škod způsobených přírodními katastrofami nebo mimořádnými událostmi,
- c) podpora udělená v rámci SRN jako kompenzace ekonomických rozdílů způsobených rozdělením.

Naproti tomu, odstavec 3 téhož článku upravuje výjimky, které mohou (nejsou automaticky) být prohlášeny Komisí za slučitelné. Tyto jsou dále specifikovány v prováděcích předpisech ES. Jde o podpory, které jsou slučitelné se společným trhem, pokud naplňují cíle stanovené v příslušných písmenech článku:

- a) podpory, které mají napomoci hospodářskému rozvoji oblastí s mimořádně nízkou životní úrovní nebo s vysokou nezaměstnaností,
- b) podpory, které mají napomoci uskutečnění některého významného projektu společného evropského zájmu anebo napravit vážnou poruchu v hospodářství některého členského státu,
- c) podpory, které mají usnadnit rozvoj určitých hospodářských aktivit nebo oblastí, pokud nemění podmínky obchodu v takové míře, jež by byla v rozporu se společným zájmem,
- d) podpory, které mají napomoci kultuře a zachování kulturního dědictví, jestliže neovlivní podmínky obchodu a soutěže ve Společenství v míře odporující společnému zájmu,
- e) jiné druhy podpor, které mohou být vymezeny rozhodnutím Rady přijatým kvalifikovanou většinou na návrh Komise.

Článek 89 zmocňuje Radu k vydání nařízení, které upraví kategorie podpor vyjmutých z povinnosti notifikace. Nařízením Rady 994/98 o aplikaci článků 92 a 93 (současné články 87 a 88) Smlouvy o ES na určité kategorie horizontální veřejné podpory delegovala Rada své kompetence na Evropskou komisi, která je tak zmocněna, aby ustanovila pro jednotlivé kategorie podpory konkrétní podmínky,

jejichž dodržení umožní považovat podporu za slučitelnou s právem ES. Tímto způsobem byla Komisí schválena následující pravidla: podpory *de minimis*, podpory ve prospěch malých a středních podniků, výzkumu a vývoje, ochrany životního prostředí, zaměstnanosti a vzdělávání a podpory, které odpovídají regionální mapě intenzity veřejné podpory (viz níže).

Podle formy právní formy lze výjimky rozdělit na tzv. blokové výjimky, které jsou upraveny nařízeními Evropské komise v souladu s nařízením Rady 994/98 (pravidlo *sui generis* tvoří nařízení Komise o podpoře *de minimis*) a ostatní výjimky.

Posledně jmenované mají formu pokynů, rámce či sdělení Evropské komise. Jde o případy, kdy dosavadní zkušenosti neopravňují Komisi k vydání nařízení o tzv. blokové výjimce nebo je Komise zatím nechce vydat. Pokyny mají poskytovateli podpory ukázat, na základě jakých kritérií Komise schvaluje konkrétní případy veřejné podpory.

2. Právní předpisy upravující jednotlivé kategorie veřejné podpory

Aktuální stav právní úpravy

Podpora *de minimis*

Podpora *de minimis* doznala v závěru minulého roku změny jak do výše prahové hodnoty, tak co do rozsahu působnosti. Celková výše podpory *de minimis* poskytnutá jednomu podniku nesmí v kterémkoli tříletém období přesáhnout částku 200 000 EUR. Nařízení se nově vztahuje i na podpory v dopravě, ale prahová hodnota je silniční dopravy snížena na 100 000 EUR v kterémkoli tříletém období. Rovněž nařízení stanoví novou metodu výpočtu založenou na přesném vyčíslení hrubého ekvivalentu podpory *ex-ante* bez nutnosti provádět hodnocení rizik.

Blokové výjimky: malé a střední podniky (včetně vědy a výzkumu v rámci MSP), zaměstnanost, vzdělávání, vnitrostátní regionální investiční podpora

Platnost nařízení o tzv. blokových výjimkách (nařízení 2204/2002 o aplikaci článků 87 a 88 Smlouvy ES na veřejnou podporu zaměstnanosti, nařízení 70/2001 o aplikaci článků 87 a 88 Smlouvy ES na státní pomoc malým a středním podnikatelským subjektům a nařízení 68/2001 o aplikaci článků 87 a 88 Smlouvy ES na veřejnou podporu vzdělávání) byla prodloužena nařízením 1976/2006 ze dne 20. prosince 2006, a to do 30. 6. 2008. Z hlediska obsahu stávajících blokových výjimek nedošlo ke změně.

Nově v říjnu roku 2006 Komise schválila nařízení 1628/2006 o regionální investiční podpoře, které vychází z Pokynů pro regionální podporu (viz níže). Evropská komise současně přijala nové notifikační formuláře pro regionální schémata podpor, která nesplní podmínky výše uvedeného nařízení a budou tak muset být předložena ke schválení.

Díky nové blokové výjimce členské země nebudou muset notifikovat podpory, pokud splní podmínky stanovené v nařízení a schválených mapách podpor pro období 2007-2013.

Pro zajištění transparentnosti a efektivního monitoringu nařízení 1628/2006, musí být pro schémata podpor patřících pod blokovou výjimku možné přesně vypočítat míru intenzity podpory jako podíl na investičních nákladech ex-ante bez nutnosti hodnocení rizik. Regionální schémata zahrnující veřejně obchodovatelné společnosti, rizikový kapitál a státní záruky tuto podmínku nesplňují a musí být notifikována.

Ostatní uváděné výjimky: regionální podpora, životní prostředí, rizikový kapitál pro malé a střední podniky, věda, výzkum a inovace, vyrovnávací platba za závazek veřejné služby, veřejná podpora dopravě, veřejná služba v dopravě, financování letišť

Pokyny pro regionální podporu 2007 – 2013 (publikované v OJ 4. 3. 2006) definují regiony 87 (3) a) (s abnormálně nízkou životní úrovní), jako takové, které mají HDP na obyvatele nižší než 75 % průměru všech 25 členských států. Míry podpory jsou odstupňovány dle výše HDP. Regiony, které ztratily svůj statut 87 (3) a) kvůli statistickému efektu, tj. přistoupení dalších členských zemí – mají HDP pod úrovní 75 % bývalých 15 zemí, ale ne pod úrovní 75 % současných 25 zemí, zůstávají vymezeny jako regiony 87 (3) a) do konce roku 2010. Poté bude tento systém přehodnocen. Malé podniky dostávají k základní maximální míře podpory navíc 20 % a střední podniky 10 %.

Pokyny pro veřejnou podporu v oblasti ochrany životního prostředí, publikované v OJ 3. 2. 2001, se použijí do konce roku 2007.

Pokyny pro veřejnou podporu investic rizikového kapitálu do malých a středních podniků (publikované v OJ 18. 8. 2006), aktualizují sdělení o státní podpoře a rizikovém kapitálu z 2001. Nové pokyny upravily pravidla tak, aby odrážela změněnou situaci na trhu s rizikovým kapitálem.

Nový je Rámec pro veřejnou podporu pro vědu, výzkum a inovace (publikovaný v OJ 30.12.2006). V tomto rámci se rozšiřují stávající možnosti podpory výzkumu a vývoje o nové činnosti podporující inovace. Rovněž zde Komise uplatňuje nové metody posuzování jako je motivační účinek a nezbytnost podpory nebo ověření vyváženosti.

Rozhodnutí Komise o použití čl. 86 odst. 2 Smlouvy o ES na státní podporu ve formě vyrovnávací platby za závazek veřejné služby poskytované určitým podnikům pověřeným poskytováním služeb obecného hospodářského zájmu (2005/842 ES, OJ L312/67). Více viz dále vysvětlení k pojmu „Naplnění služeb veřejného zájmu“ (strana 30).

V sektoru dopravy je třeba zmínit nařízení Rady 1191/69 o postupu členských států ohledně závazků vyplývajících z pojmu veřejné služby v dopravě po železnici, silnici a vnitrozemských vodních cestách (novelizované nařízením 1893/91), a rovněž nařízení Rady 1107/70 o poskytování podpor dopravě po železnici, silnici a vnitrozemských vodních cestách (pro obě nařízení byla publikovaná konsolidovaná znění). Dále existuje návrh nařízení o veřejných službách v přepravě cestujících po železnici a silnici z 20.7.2005, které vymezuje podmínky, za jakých nahrazují příslušné orgány provozovatelům dopravy náklady vynaložené na dodržování závazků veřejné služby a udělují výlučná práva pro provozování služeb veřejné přepravy cestujících – dané nařízení by mělo zrušit nařízení 1107/70 a 1191/69.

Pokyny pro veřejnou podporu financování letišť, publikované v OJ 9. 12. 2005, upravují rovněž otázku financování závazků veřejné služby v této oblasti.

3. Definice některých pojmů a tabulky věcného vymezení výjimek

Níže jsou uvedeny důležité pojmy, které se vážou k aplikaci výjimek. Následují tabulky ke každé výše zmíněné výjimce, které přehledným způsobem ukazují možnosti přípustných podpor (tabulky jsou ilustrativní, nikoliv závazné povahy).

Drobný, malý a střední podnikatel

Za středního podnikatele se považuje podnikatel, který splňuje následující kritéria:

- zaměstnává méně než 250 zaměstnanců a
- má čistý obrat za poslední uzavřené účetní období nepřesahující korunový ekvivalent 50 mil. EUR nebo jeho aktiva, uvedená v rozvaze, nepřesahují korunový ekvivalent částky 43 mil. EUR,
- lze jej považovat za samostatného.

Za malého podnikatele se považuje podnikatel, pokud:

- zaměstnává méně než 50 zaměstnanců,
- jeho aktiva, uvedená v rozvaze, nebo čistý obrat za poslední uzavřené účetní období nepřesahují korunový ekvivalent částky 10 mil. EUR,
- lze jej považovat za samostatného.

Za drobného podnikatele se považuje podnikatel, pokud:

- zaměstnává méně než 10 zaměstnanců,
- jeho aktiva, uvedená v rozvaze, nebo čistý obrat za poslední uzavřené účetní období nepřesahují korunový ekvivalent částky 2 mil. EUR,
- lze jej považovat za samostatného.

Samostatným je každý podnikatel, který není klasifikován jako „partnerský“ nebo „spojený“. Podnikatele nelze považovat za malého a středního podnikatele, jestliže 25 nebo více % kapitálu nebo hlasovacích práv přímo nebo nepřímo kontroluje, společně nebo individuálně, jeden nebo více orgánů státní správy nebo kraj či obec. Kritéria musí být splněna za podnik jako celek, tj. včetně dceřiných a

přidružených společností umístěných v jiném členském státě EU nebo mimo oblast EU.

Znevýhodněný pracovník

Každá osoba, která patří do kategorie těch, kteří bez pomoci mají problémy se vstupem na pracovní trh.

Postižený pracovník

Každá osoba, která je uznána jako postižená podle vnitrostátního právního řádu, nebo má uznávané, vážné, fyzické, mentální nebo psychologické postižení.

Ověření vyváženosti

V Akčním plánu pro oblast veřejné podpory ze dne 7.6.2005 zdůraznila Evropská komise význam posílení ekonomického přístupu k analýze státní podpory. To znamená zvážení možných příznivých účinků opatření při dosahování cíle společného zájmu a jeho možných nepříznivých účinků na narušení hospodářské soutěže a obchodu.

Ověření vyváženosti nastíněné v Akčním plánu pro státní podpory se skládá ze tří kroků, z nichž první dva se týkají příznivých a třetí nepříznivých účinků:

- Je opatření podpory zaměřeno na dobře vymezený cíl společného zájmu, jako růst, zaměstnanost, soudržnost, či životní prostředí ?
- Je podpora dobře konstruována, aby zajistila splnění cíle společného zájmu, jinak řečeno, řeší navrhovaná podpora selhání trhu nebo jiný cíl ?
 - Je státní podpora vhodným nástrojem politiky ?
 - Existuje motivační efekt, tj. mění podpora chování podniků a/nebo investorů ?
 - Je opatření podpory přiměřené, tj. bylo by možno stejných změn chování dosáhnout s použitím menší podpory ?
- Je narušení hospodářské soutěže a účinek na obchod omezený, takže celkově převažují příznivé účinky ?

Ověření vyváženosti je stejně důležité jak pro navržení pravidel státní podpory, tak i pro posouzení případů, které spadají do jejich oblasti působnosti.

Mapa regionální podpory

Mapa regionální podpory vymezuje regiony, v rámci kterých mohou členské státy poskytovat tzv. „vnitrostátní regionální podporu“, tj. investiční a za výjimečných okolností i provozní podporu podnikům, a to za podmínek stanovených v nařízení Evropské komise 1628/2006 (viz odpovídající tabulka): pokud jsou podmínky splněny notifikace není nutná, jinak za podmínek stanovených v Pokynech k regionální

podpoře na období 2007-2013 je notifikace nutná. Mapa regionální podpory ustanovuje současně maximální míry těchto podpor ve vymezených regionech.

Vnitrostátní regionální podpora je určena na hospodářský rozvoj regionů, vymezených v regionální mapě podpory s odkazem na článek 87-3a) a c) Smlouvy ES. Má za cíl odstranit regionální rozdíly a odlišuje se tak od jiných forem podpory, které sledují jiné cíle než rozvoj regionů, jako např. podpora zaměstnanosti, vzdělávání apod.

Specifická pravidla vztahující se na posledně zmiňované podpory ustanovují zvláštní míry podpory, které jsou nezávislé na mírách podpory stanovených v regionální mapě podpory, přestože se na ně mohou v některých případech odkazovat. Jinak řečeno, do znevýhodněných oblastí někdy směřuje podpora ve vyšší míře vzhledem ke specifickým obtížím, s nimiž se tyto oblasti potýkají, ale není omezena mírami stanovenými v regionální mapě podpory.

Všechny regiony ČR, kromě Prahy, tak jsou způsobilé pro regionální podporu v maximální míře pohybující se od 30% do 40% způsobilých výdajů. Region Praha je způsobilý pro regionální podporu v maximální míře 10% z vhodných výdajů, ale pouze po dvouleté přechodné období, tj. do 31. 12. 2008. Po tomto datu již nebude region Praha pro regionální podporu způsobilý.

Hrubá míra veřejné podpory

Nominální hodnota přidělené podpory vyjádřená jako procento z celkových uznatelných nákladů na projekt (všechny použité částky musí být započteny před jakýmkoli odpočtem přímých daní).

HEP – hrubý ekvivalent podpory

Úroveň podpory je vymezena z hlediska její intenzity (míry) v porovnání s oprávněnými náklady (způsobilými výdaji). Každou intenzitu podpory nutno počítat v hrubém ekvivalentu podpory. Intenzita podpory uvedená v hrubém ekvivalentu podpory je diskontovaná hodnota podpory vyjádřená jako procentní díl diskontované hodnoty způsobilých nákladů.

Transparentní podpora

Podpora, pro niž lze přesně vypočíst hrubý ekvivalent grantu ex ante bez potřeby provádět hodnocení rizik.

HIP - Hrubá intenzita podpory.

Maximální intenzita podpory – Přípustná intenzita podpory.

RIP – Regionální investiční podpora.

Naplnování služeb veřejného zájmu

Specifický režim se týká hospodářských aktivit, které slouží k zabezpečování veřejného zájmu. Vymezení těchto služeb je v kompetenci členského státu. Tyto služby mohou být poskytovány veřejnými subjekty, ale i soukromými subjekty (např. na základě koncese státu), kterým vzniká nárok na kompenzaci za plnění služeb veřejného zájmu. Tato finanční „kompenzace“ spadá mimo rámec veřejné podpory, ale jen za předpokladu splnění striktně omezených podmínek (více rozsudek ESD - C 280/00, „Altmark Trans“, z 20. července 2003):

- 1) jasně definovaný závazek veřejné služby,
- 2) kompenzace musí být stanovena na základě transparentních a objektivních ukazatelů,
- 3) výše kompenzace musí být omezena rozsahem nezbytným k pokrytí nákladů vynaložených výlučně za účelem poskytnutí veřejné služby,
- 4) náklady musí odrážet chování efektivně fungující společnosti.

Jako poslední podmínka bylo stanoveno, že pokud subjekt zabezpečující poskytování služeb veřejného ekonomického zájmu nebyl vybrán na základě otevřeného výběrového řízení, které garantuje nejnižší možnou cenu, výše finanční kompenzace musí být stanovena na základě analýzy nákladů, které by průměrný, dobře vedený a vybavený podnik vynaložil na stejné činnosti.

V případě, že výše uvedené podmínky dané rozsudkem ESD „Altmark Trans“ nejsou splněny, a jsou zároveň splněny všechny podmínky čl. 87-1 (tj. je naplněna definice veřejné podpory), jedná se o veřejnou podporu. Pro tyto případy Evropská komise přijala rozhodnutí ze dne 28. listopadu 2005 o použití čl. 86 odst. 2 Smlouvy o ES na státní podporu ve formě vyrovnávací platby za závazek veřejné služby poskytované určitým podnikům pověřeným poskytováním služeb obecného hospodářského zájmu. Toto rozhodnutí stanovuje podmínky, za kterých je veřejná podpora udělená podniku jako vyrovnávací platba za poskytování služeb veřejného zájmu slučitelná se společným trhem ES. Notifikace takové podpory není nutná.

Dále je možné uplatnit Rámec Společenství pro státní podporu ve formě vyrovnávací platby za závazek veřejné služby (2005/C297/04), který stanoví podmínky, v případě jejichž splnění může Komise považovat veřejnou podporu poskytnutou formou vyrovnávací platby za závazek veřejné služby za slučitelnou s trhem Společenství.

Ve všech ostatních případech postupuje Evropská komise v souladu s článkem 86-2, tj. posuzuje danou podporu dle „běžných“ pravidel veřejné podpory (stále existuje možnost uplatnění výjimek ze zákazu veřejné podpory). Komise je omezena pouze požadavkem čl. 86-2, aby aplikace těchto pravidel nevedla v praxi k znemožnění efektivního vykonávání činnosti ve veřejném zájmu (je posuzováno případ od případu).

Název	De minimis (nařízení 1998/2006)
Účel	Podpory splňující podmínky zde uvedené jsou slučitelné se společným trhem a nepodléhají oznamovací povinnosti
Působnost (sektory, podporované aktivity)	<p>Nevztahuje se na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rybolov, akvakultura a uhelný průmysl, - prvovýroba zemědělských produktů, - zpracování a uvádění zemědělských produktů uvedených v příloze I Smlouvy ES na trh, v případech, kdy je výše podpory stanovena na základě ceny nebo množství produktů zakoupených od primárních výrobců nebo uvedených na trh danými podniky, nebo je-li poskytnutí podpory závislé na podmínce, že bude zčásti nebo zcela předána prvovýrobcům, - činnosti spojené s vývozem do třetích zemí nebo do členských států, - podpory závislé na užití domácích produktů na úkor dovážených produktů, - podpory udělené podnikům v obtížích, - podpory na nabývání vozidel pro silniční nákladní dopravu poskytované podnikům provozujícím silniční nákladní dopravu pro cizí potřebu.
Typy podpory	Podpora de minimis, která je transparentní, tzn. že pro ni lze přesně vypočíst hrubý ekvivalent dotace ex ante bez potřeby provádět hodnocení rizik (např. grant, úroková dotace nebo limitované osvobození od daní.
Způsobilé výdaje	-----
Výše podpory	<ul style="list-style-type: none"> - v kterémkoli tříletém období nepřesáhne částku 200 000 EUR. - v silniční dopravě nepřesáhne kterémkoliv období tří let částku 100 000 EUR
Podmínky kumulace podpor	Nelze kumulovat s podporou týkající se stejných způsobilých nákladů, pokud by tím míra podpory převyšovala míru stanovenou pro specifické okolnosti každého případu v nařízení nebo rozhodnutí Komise o blokové výjimce.
Výjimky (mimořádná oznamovací povinnost)	-----
Další specifika	Podpora, která není poskytnuta formou finančního příspěvku vyplaceného v hotovosti, by měla být přepočtena na hrubý ekvivalent grantu finančního příspěvku. Pro výpočet ekvivalentu podpory je nutné použít tržní úrokové sazby platné v době poskytnutí této podpory.
Platnost	31. prosince 2013.

Název		Malé a střední podniky (nařízení 70/2001)			
Účel		Režim podpory splňující všechny podmínky tohoto nařízení a jednotlivá podpora mimo režimů podpory, která splňuje všechny podmínky tohoto nařízení, jsou slučitelné se společným trhem a jsou vyňaty z oznamovací povinnosti.			
Působnost (sektory, podporované aktivity)		Nevztahuje se na: <ul style="list-style-type: none">- uhelný průmysl, stavba lodí, rybí a zemědělské produkty,- aktivity souvisejícím s vývozem, zejména podpora přímo související s exportovanými objemy, zakládáním, provozováním a distribucí sítí, či další běžné výdaje související s exportními aktivitami,- podpora podmíněná využitím zboží domácí provenience na úkor dováženého zboží.			
Typy podpor		Hmotné a nehmotné investice		Aktivity neinvestiční povahy	
Způsobilé výdaje		investice do hmotných aktiv (pozemky, budovy, provozy-zařízení) v souvislosti se zařizováním nového podniku, s rozšiřováním stávajícího podniku nebo se závazkem v činnosti vyžadující zásadní změnu výrobu nebo výrobního procesu ve stávajícím podniku (zejména racionalizace, diverzifikace nebo modernizace), investice do nehmotných aktiv (náklady na převod technologií nabytím oprávnění z patentu, licencí, know-how nebo nepatentovaných technických poznatků)		poradenské služby poskytované externími poradci	první účast malého a středního podniku na určitém veletrhu nebo výstavě: <ul style="list-style-type: none">- pronájem,- zřízení,- provoz stánku.
Výše podpory	Hrubá míra podpory v % způsobil. výdajů	malé podniky	střední podniky	50 %	50 %
		15 %	7,5 %		
	regiony dle čl. 87 odst. 3 a)	strop regionální podpory + 15 % HIP, pokud celková čistá intenzita podpory nepřesáhne 75 %.		----	
	regiony dle čl. 87 odst. 3 c)	strop regionální podpory + 10 % HIP, pokud celková čistá míra podpory nepřesáhne 30 %,			

Podmínky kumulace podpor	Stanovená intenzita podpory se použije bez ohledu na zdroj financování (národní či EU), kumulace podpor SME s jinými státními podporami poskytnutými na stejné oprávněné náklady je zakázaná, pokud by měla za následek přesažení intenzity podpory stanovené výše.
Výjimky (mimořádná oznamovací povinnost)	Jednotlivé podpory velké výše, které splňují alespoň jeden z následujících ukazatelů: <ul style="list-style-type: none"> - celkové způsobilé náklady na celý projekt činí min. 25 milionů EUR a v regionech nebo odvětvích, která nesplňují podmínky pro poskytnutí regionální podpory, je hrubá míra podpory nejméně 50 % stropu výše stanoveného, v regionech nebo odvětvích, která splňují podmínky pro poskytnutí regionální podpory, je čistá míra podpory nejméně 50 % stropu čisté podpory stanoveného v regionální mapě podpory pro daný region - celková hrubá výše podpory je alespoň 15 milionů EUR.
Další specifika	Vyšší stropy regionální podpory platí jen v případě, že je podpora poskytována pod podmínkou, že se investice udrží v příslušném regionu nejméně pět let a že podíl příjemce na jejím financování je minimálně 25 %.
Platnost	30. 6. 2008

Název		Vzdělávání (nařízení 68/2001, 363/2004)	
Účel		Jednotlivé podpory i programy podpor poskytované na vzdělávání jsou za stanovených podmínek slučitelné se společným trhem a nepodléhají oznamovací povinnosti.	
Působnost (sektory, podporované aktivity)		Nevztahuje se na: - těžbu uhlí, - činnosti tradičně prováděné státem ku prospěchu obyvatelstva, např. všeobecné školní vzdělávání a počáteční zaškolování, školení a rekvalifikace pro nezaměstnané včetně zaškolování ve firmách.	
Typy podpory		Specifické vzdělávání	Obecné vzdělávání
		Zahrnuje výuku s přímým a zásadním vztahem k současnému nebo budoucímu postavení zaměstnanců v podniku přijímajícím podporu a poskytuje kvalifikace, které jsou nepřenositelné, nebo přenositelné pouze v omezeném rozsahu, do dalších podniků a pracovních oborů.	Vzdělávání zahrnující výuku, která se nevztahuje pouze nebo zásadně na současné nebo budoucí postavení zaměstnanců v podniku přijímajícím podporu, ale která poskytuje kvalifikace ve větší míře přenositelné do ostatních podniků nebo pracovních oborů, a tak podstatně zlepšuje schopnost profesního zařazení zaměstnance.
Způsobitelné výdaje		<ul style="list-style-type: none"> - osobní výdaje školitele, - cestovní výdaje školitelů a školených osob, - ostatní běžné výdaje, jako jsou výdaje na materiál a vybavení, - opotřebení nástrojů a zařízení v rozsahu způsobeném výlučným používáním pro projekt vzdělávání, - náklady na poradenské a konzultační služby týkající se projektu vzdělávání, - osobní výdaje školených osob až do výše součtu ostatních přípustných nákladů uvedených v písmenech a) až e). V úvahu je možné brát pouze hodiny, během kterých se školené osoby skutečně účastní vzdělávání, po odpočtu všech produktivních hodin nebo jejich ekvivalentu	
Výše podpory	Hrubá míra podpory v % zp. výdajů	25 % pro velké podniky a 35 % pro malé a střední podniky	50 % pro velké podniky a 70 % pro malé a střední podniky
	regiony dle čl. 87 odst. 3 a)	míry se zvýší o 10%	míry se zvýší o 10%
	Regiony dle čl. 87 odst. 3 c)	míry se zvýší o 5%	míry se zvýší o 5%

Podmínky kumulace podpor	Kumulace podpory s jinými státními podporami, včetně podpory poskytované státními, regionálními a místními orgány, nebo s prostředky Společenství, na stejné způsobilé náklady, je přípustná pokud nepovede k překročení prahové hodnoty stanovené výše. Maximální výše podpor se uplatní bez ohledu na to, zda je projekt financován zcela ze státních zdrojů nebo je zčásti financován Společenstvím. Pokud projekt podpory zahrnuje specifické i obecné složky vzdělávání, které není možné pro výpočet míry podpory oddělit, a pokud není možné stanovit specifický nebo obecný charakter projektu podpory vzdělávání, uplatní se míry vztahující se na specifické vzdělávání.
Výjimky (mimořádná oznamovací povinnost)	Podpory poskytnuté jednomu podniku na jeden projekt vzdělávání, které překročí 1000000 EUR.
Další specifika	Míry podpory se zvýší o 10%, jestliže se vzdělávání poskytuje znevýhodněným pracovníkům, kteří jsou definováni v nařízení Komise. V odvětví námořní dopravy může podpora dosáhnout míry 100 % bez ohledu na to, zda se projekt týká specifického nebo obecného vzdělávání, pokud splní čl.6 odst.4 nařízení.
Platnost	30. 6. 2008

Název		Zaměstnanost (nařízení 2204/2002)			
Účel		Podpory poskytnuté v rámci obecných programů podpor zaměstnanosti jsou, pokud splňují zde uvedené podmínky, slučitelné se společným trhem a nepodléhají oznamovací povinnosti.			
Působnost (sektory, podporované aktivity)		Nevztahuje se: <ul style="list-style-type: none"> - na stavbu lodí a uhelný průmysl, - na podpory na vytváření pracovních míst v dopravě, - na podpory při činnosti spojené s vývozem, zejména podpory přímo spojené s vyváženým množstvím, se zavedením a provozováním distribučních sítí nebo s jinými běžnými výdaji při vývozní činnosti, - na podpory podmiňující používání domácích výrobků na úkor dovezených, - vytváření pracovních míst nebo pro nábor, které by příjemce podpory prováděl sám za tržních podmínek i bez poskytnutí podpory. 			
Typy podpory		Vytváření pracovních míst		Nábor znevýhodněných a zdravotně postižených pracovníků	Zaměstnávání zdravotně postižených pracovníků
Způsobilé výdaje		Mzdové náklady vynaložené na pracovní místa vytvořená v průběhu dvou let.		Mzdové náklady za dobu jednoho roku po náboru.	Náklady na přizpůsobení provozovny; náklady na zaměstnání asistentů a náklady na přizpůsobení nebo na pořízení zařízení pro tyto pracovníky.
Výše podpory	Hrubá míra podpory v % zp. výdajů	malé podniky	střední podniky	- u znevýhodněn. pracovníků 50 % - u zdravotně postižených pracovníků 60 %	100%
	regiony dle čl. 87 odst. 3 a)	15 %	7,5 %		
		strop regionální podpory + 15 % HIP, pokud celková čistá intenzita podpory nepřesahuje 75 %		-----	-----

	regiony dle č.l 87 odst. 3 c)	strop regionální podpory + 10 % HIP, pokud celková čistá intenzita podpory nepřesahuje 30%		
Podmínky kumulace podpor		Kumulace podpor pro nábor znevýhodněných pracovníků nebo pro nábor či zaměstnávání zdravotně postižených osob s jinými podporami určenými ke snížení nákladů na zaměstnávání je možná. Lze kumulovat podpory pro nábor znevýhodněných pracovníků nebo podpory pro nábor a zaměstnávání zdravotně postižených osob.		
Výjimky (mimořádná oznamovací povinnost)		<p>Programy podpor, které se zaměřují na určitá odvětví.</p> <p>Podpory zaměstnanosti poskytnuté v jednotlivých případech nezávisle na jakémkoli programu podpor.</p> <p>Podpory poskytnuté jednotlivému podniku nebo zařízení, které přesahují hrubou intenzitu podpor 15 milionů EUR během kteréhokoli tříletého období.</p> <p>Podpory, jejichž cíle souvisejí se zaměstnaností a s trhy práce, např. opatření na podporu předčasného odchodu do důchodu, sdílení pracovních míst, přeměnu dočasných pracovních smluv nebo pracovních smluv na dobu určitou na pracovní smlouvy na dobu neurčitou atd.</p>		
Další specifika		<p>Definice znevýhodněného a zdravotně postiženého pracovníka je v nařízení.</p> <p>Stropy se vztahují na výši podpory na vytváření pracovních míst, vyjádřenou v procentech mzdových nákladů vynaložených na pracovních místa vytvořená v průběhu dvou let, za těchto podmínek:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) vytvořená pracovní místa musí představovat čisté zvýšení počtu zaměstnanců v dotyčném provozu i podniku ve srovnání s průměrem za dobu posledních 12 měsíců; b) vytvořená pracovní místa musí být zachována přinejmenším po dobu tří let, nebo v případě malých a středních podniků po dobu dvou let; c) na nově vytvořených pracovních místech mohou být zaměstnáni jen noví pracovníci, kteří buď nikdy nebyli zaměstnáni, nebo své předchozí zaměstnání ztratili nebo je ztrácejí. 		
Platnost		30. 6. 2008		

Název	Vnitrostátní regionální investiční podpora (nařízení 1628/2006)	
Účel	Stanovení podmínek slučitelnosti a vyjmutí z oznamovací povinnosti transparentních režimů regionální investiční podpory a případných <i>ad hoc</i> podpor, pokud jsou uděleny jako doplněk podpory poskytnuté na základě transparentního režimu regionální investiční podpory a pokud jejich výše nepřesáhne 50 % celkové podpory, která má být na investici udělena.	
Působnost (sektory, podporované aktivity)	Nevztahuje se na: <ul style="list-style-type: none"> - rybolov a akvakultura; stavba lodí; uhelný průmysl; ocelářský průmysl; odvětví syntetických vláken, - činnosti spojené s primární výrobou zemědělských produktů uvedených v příloze I Smlouvy, - podpora činností spojených s vývozem do třetích zemí nebo členských států, zejména na podpory přímo spojené s vyváženým množstvím, na podpory zavádění a provozování distribučních sítí nebo na jiné běžné výdaje spojené s vývozními činnostmi, - podpora podmiňující použití domácího zboží na úkor dováženého zboží. 	
Typy podpory	Počáteční investice	Podpora velkého investičního projektu
Způsobilé výdaje	<ul style="list-style-type: none"> - Investice do hmotného a nehmotného majetku souvisejícího se založením nové provozovny, rozšířením stávající provozovny, rozšířením výrobního sortimentu provozovny o nové, dodatečné výrobky nebo se zásadní změnou celkového výrobního postupu stávající provozovny. - Nabytí kapitálového majetku přímo spojeného s provozovnou, v případě, že provozovna byla uzavřena nebo by byla uzavřena, pokud by nedošlo k jejímu odkoupení, a tento majetek odkoupil nezávislý investor. Pouhé nabytí akcií podniku se nepovažuje za počáteční investici. 	Počáteční investice do kapitálového majetku se způsobilými výdaji přesahujícími 50 milionů EUR

Výše podpory	Hrubá míra podpory	Nesmí přesáhnout horní hranici regionální podpory v regionu, kde se investice uskutečňuje. S výjimkou podpor poskytovaných v odvětví dopravy lze horní hranice zvýšit: <ul style="list-style-type: none"> - o 20 % malým podnikům, - o 10 % středním podnikům. 	Nepřesáhne 75 % maximální částky podpory, kterou by mohla obdržet investice se způsobilými výdaji ve výši 100 milionů EUR při použití běžné horní hranice intenzity podpory pro velké společnosti obsažené ve schválené mapě regionální podpory platné ke dni, kdy má být podpora poskytnuta.
	Oblasti kvalifikované pro regionální podporu dle čl. 87 odst. 3 a)	Střední Čechy, Severozápad, Severovýchod, Jihovýchod, Střední Morava, Moravskoslezsko 40% Jihozápad 36% do 31. 12 2010 a dále 30% <ul style="list-style-type: none"> - o 20 % malým podnikům - o 10 % středním podnikům. 	
	Oblasti kvalifikované pro regionální podporu dle čl. 87 odst. 3 c)	Praha s výjimkou některých městských částí jen do 31. 12. 2008 - 10%	
Podmínky kumulace podpor		Horní hranice podpory se vztahují na celkovou částku veřejné podpory poskytovanou na podporované projekty bez ohledu na zdroj financování. Podporu nelze kumulovat s další podporou ve vztahu ke shodným způsobilým nákladům, pokud by taková kumulace vedla k překročení intenzity podpory stanovené tímto nařízením. Podporu nelze kumulovat s podporou <i>de minimis</i> ve vztahu ke shodným způsobilým výdajům, pokud by taková kumulace vedla k překročení intenzity podpory stanovené tímto nařízením.	
Výjimky (mimořádná oznamovací povinnost)		<ul style="list-style-type: none"> - netransparentní režimy regionální investiční podpory, - režimy regionální podpory zaměřené na určitá odvětví hospodářské činnosti v rámci výroby nebo služeb, - režimy regionální podpory, které poskytují provozní podporu, - režimy regionální podpory, které poskytují jinou než investiční podporu nebo podporu na poradenské služby pro nově založené malé podniky, - regionální podpora poskytovaná ve prospěch velkých investičních projektů na základě stávajících režimů podpory, pokud celková částka podpory ze všech zdrojů přesáhne 75 % maximální částky podpory, - <i>ad hoc</i> regionální podpora, jiná doplňková k podpoře poskytnuté na základě režimu RIP 	

	- investiční podpora poskytnutá ve prospěch příjemce, na kterého se vztahuje neprovedený příkaz k vrácení podpory vystavený na základě předcházejícího rozhodnutí Komise, kterým byla podpora prohlášena za protiprávní.
Další specifikata	<ul style="list-style-type: none"> - transparentní je režim podpory, u kterého lze přesně vypočítat hrubý ekvivalent podpory jako procentuální vyjádření způsobilých výdajů <i>ex ante</i>, aniž by bylo nutné provést posouzení rizik, - podpora se poskytuje v oblasti způsobilé pro regionální podpory dle mapy na 2007 – 2013, - investice musí být zachována po dobu 5 let – v případě MSP 3 let po dokončení investice, - finanční příspěvek příjemce podpory musí dosáhnout výše alespoň 25 % způsobilých nákladů, buď z vlastních zdrojů, nebo prostřednictvím externího financování.
Platnost	31. 12. 2013

Název		Regionální podpora (2006/C 54/08)
Účel		Stanovení podmínek, za kterých bude Evropská komise považovat vnitrostátní regionální podporu (tzn. státní podporu určenou na hospodářský rozvoj některých znevýhodněných oblastí v Evropské unii dle čl. 87 odst. 3 písm. a) a čl. 87 odst. 3 písm. c) Smlouvy), která nespadá pod nařízení 1628/2006 (viz předchozí tabulka) za slučitelnou s pravidly EU. Notifikace nutná.
Působnost (sektory, podporované aktivity)		Nevztahuje se na: <ul style="list-style-type: none"> - rybolov a těžby uhlí, - výrobu zemědělských produktů vyjmenovaných v Příloze I Smlouvy, - odvětví dopravy a odvětví stavby lodí, - podniky v obtížích, - odvětví výroby umělých vláken.
Výše podpory v % HEP		V mapě regionální podpory.
Podporované regiony	čl. 87 odst. 3 písm. a)	Střední Čechy (SC), Jihozápad (JZ), Severozápad (SZ), Severovýchod (SV), Jihovýchod (JV), Střední Morava (SM), Moravskoslezsko (MS) + regionální podpora nejodlehlejšími regionům
	Regiony se statistickým účinkem	HDP na obyvatele v regionu převyšuje 75 % průměru Společenství pouze z důvodu statistického účinku rozšíření. Ty budou způsobilé pro výjimku podle čl. 87 odst. 3 písm. a) do 31. prosince 2010. Pak budou posouzeny, zda zůstanou v tomto režimu. Jinak budou od 1. ledna 2011 způsobilé pro poskytnutí podpory podle čl. 87 odst. 3 písm. c). V ČR žádný.

	čl. 87 odst. 3 písm. c)	Praha 4, 5, 6, Praha-Přední Kopanina, Praha-Suchdol, Praha 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15, Praha-Dolní Měcholupy, Praha-Štěrboholy, Praha-Zličín, Praha 18, 19
1) Investiční podpora		
Typ podpory	Počáteční investicí se rozumí investice do hmotného a nehmotného majetku v souvislosti se: <ul style="list-style-type: none">- založením nové provozovny,- rozšířením stávající provozovny,- rozšířením výrobního sortimentu provozovny o nové, dodatečné výrobky,- zásadní změnou výrobního postupu stávající provozovny.	
Způsobilé výdaje	Hmotné a nehmotné investiční náklady vyplývajících z počátečního investičního projektu nebo odhadované mzdové náklady na pracovní místa přímo vytvořená určitým investičním projektem.	
Podmínky kumulace	Pokud se podpora vypočítaná na základě hmotných či nehmotných investičních nákladů kombinuje s podporou vypočítanou na základě mzdových nákladů, je nutné dodržet limit intenzity podpory stanovený pro daný region. Pokud jsou výdaje způsobilé pro regionální podporu současně vcelku či zčásti způsobilé i pro podporu na jiné účely, bude se na společnou část vztahovat nejpriznivější limit státní podpory stanovený podle příslušných pravidel. Tuto podporu lze kumulovat s podporou <i>de minimis</i> na stejné způsobilé výdaje pouze do výše maximální intenzity podpory stanovené v těchto pokynech.	
Podmínky slučitelnosti	Za účelem zajištění skutečného a trvalého příspěvku investice k rozvoji regionu, je nutné regionální investiční podporu podmínit požadavkem, aby předmětná investice zůstala v daném regionu nejméně pět let po její realizaci. Vypočítává-li se podpora na základě mzdových nákladů, musí se pracovní místa obsadit do tří let po skončení prací. Všechna pracovní místa vytvořená investicí se musí udržet v daném regionu pět let od jejich prvního obsazení. V případě malých a středních podniků mohou členské státy zkrátit tato pětiletá období (na udržení investice nebo vytvořených pracovních míst) na nejméně tři roky.	
2) Podpora velkých investičních projektů		
Definice	Počáteční investice se způsobilými výdaji nad 50 milionů EUR.	
Pravidla posuzování	<ul style="list-style-type: none">- od 50 mil EUR do 100 mil EUR 50 % regionálního limitu- nad 100 milionů EUR 34 % regionálního limitu	

3) Provozní podpora		
		<ul style="list-style-type: none"> - oblast čl. 87 odst. 3 písm. a) - podpora je oprávněná z hlediska jejího příspěvku k regionálnímu rozvoji a z hlediska jejího charakteru - výše podpory je úměrná znevýhodněním, která se snaží zmírnit. (Je na členském státě, aby prokázal existenci znevýhodnění a stupeň jejich závažnosti) - dočasná a snižovaná v průběhu času (výjimku tvoří nejdlehlší a nejméně zalidněné regiony).
4) Podpora nově založeným malým podnikům		
Účel		Poskytnout motivaci k podpoře zakládání nových podniků a k podpoře počátečních a raných fází rozvoje malých podniků v podporovaných oblastech.
Podmínky slučitelnosti		<ul style="list-style-type: none"> - jen malé podniky, - omezena co do výše a postupně snižována
Výše	Region dle čl. 87 odst. 3 písm. a)	Do 2 mil EUR pro jeden malý podnik, max. 35 % způsobilých výdajů vynaložených v prvních třech letech po založení podniku a 25 % ve dvou následujících letech.
	Region dle čl. 87 odst. 3 písm. c).	Do 1 mil EUR pro jeden malý podnik, max. 25 % způsobilých výdajů vynaložených v prvních třech letech po založení podniku a 15 % ve dvou následujících letech.
Způsobilé výdaje		<ul style="list-style-type: none"> - náklady na právní služby, na poradenství - správní náklady přímo související se vznikem podniku.
Podmínky kumulace		Tuto podporu nelze kumulovat s jinou veřejnou podporou (včetně podpory <i>de minimis</i>) a tím obejít předepsanou maximální intenzitu nebo částku podpory.
Další specifika		Regionální podporu je nutné poskytovat na základě více-odvětvového režimu podpory, který je nedílnou součástí regionální rozvojové strategie s jednoznačně definovanými cíli. Výjimečně předpokládá poskytnutí individuální ad hoc podpory jedinému podniku nebo podpory omezené jen na jednu oblast činnosti, v tom případě musí členský stát prokázat, že daný projekt přispívá k jednotné strategii regionálního rozvoje a že vzhledem ke svému charakteru a rozsahu nepovede k nepřijatelnému narušení hospodářské soutěže.
Platnost		Komise zmocněna přezkoumat pokyny kdykoli

Mapa národní regionální podpory pro léta 1. 1. 2007 – 31. 12. 2013
Pro malé střední a velké podniky v procentech HEP (hrubý ekvivalent podpory)

Region NUTSII		1. 1. 2007 – 31. 12. 2010			1. 1. 2011 – 31. 12. 2013		
		velké	střední	malé	velké	střední	malé
Dle čl. 87 odst.3 a)	SČ, SV, SZ, JV, SM, MS	40%	50%	60%	40%	50%	60%
	JZ	36%	46%	56%	30%	40%	50%
Dle čl. 87 odst.3 c)	Praha 4, 5, 6, Praha-Přední Kopanina, Praha Suchdol, Praha 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15, Praha-Dolní Měcholupy, Praha-Štěrboholy, Praha-Zličín, Praha 18, 19	1. 1. 2007 – 31. 12. 2008					
		velké		střední		malé	
		10%		20%		30%	

Název		Životní prostředí (2001/C 37/03)			
Účel	Komise přijala pokyny, aby seznámila členské státy a podniky s kritérii, jež bude uplatňovat při rozhodování o tom, jsou-li opatření plánovaná jednotlivými členskými státy k zajištění ochrany životního prostředí, slučitelná se společným trhem.				
Působnost (sektory, podporované aktivity)	Všechna odvětví s výjimkou oblasti pokryté pokyny Společenství o státní podpoře v odvětví zemědělství. Nevztahuje se na váznoucí náklady, vzdělávání a výzkum a vývoj. Váznoucí náklady jsou náklady, které podniky musejí nést v důsledku závazků, jež učinily a které již nemohou plnit v důsledku liberalizace daného odvětví.				
1) Investiční podpora					
Typy podpory	Přechodná investiční podpora na adaptaci novým normám ES	Investiční podpora podnikům zavádějícím přísnější normy než jsou normy ES	Investice v energetice, kombinovaná výroba el. energie a tepla, podpora obnovitelných zdrojů	Sanace znečištěných průmyslových areálů	Přemístění podniků

Podmínky slučitelnosti		Po 3 roky od přijetí nových norem - malé a střední podniky	I v případě, že neexistují závazné normy ES	Až 100% na výrobu energie z obnovitelných zdrojů	Pokud není zjištěna osoba odpovědná za znečištění, může podporu získat osoba odpovědná za provedení práce.	Nařízení správním nebo soudním rozhodnutím. Splnění nejprísnejších ekologických norem platících v novém regionu, kam byl přemístěn.
Výše podpory	Hrubá míra podpory v % zp. výdajů	Do 15 %	Do 30%	Do 40%	100 % nákladů + 15 % nákladů na provedeno u práci	Do 30%
	regiony dle čl. 87 odst. 3 a)	maximální výše možné podpory je ta, která je z následujících dvou možností vyšší: a) buď základní sazba investiční podpory na životního prostředí + 10 % HEP b) nebo sazba pro regionální podporu +10 % HEP, + 10% pro MSP				
	regiony dle čl. 87 odst. 3 c)	maximální výše možné podpory je ta, která je z následujících dvou možností vyšší: a) buď základní sazba investiční podpory na životního prostředí + 5 % HEP b) nebo sazba pro regionální podporu +10 % HEP, + 10% pro MSP.				
Způsobilé výdaje		Mimořádné investiční náklady nutné ke splnění cílů ochrany životního prostředí				
2) Podpora malých a středních podniků na poradenské služby v oblasti ŽP						
Podmínky posuzování		Dle blokové výjimky o MSP				
3) Provozní podpora						
Typy podpory		nakládání s odpady a úspory energie	snížení daní či osvobození od daně	obnovitelné zdroje energie	kombinovaná výroby elektrické energie a tepla	

Výše podpory	- do 50% - nebo podpora, která se v průběhu 5 let snižuje progresivně ze 100% na 0%.	- do 50 % - nebo podpora, která se v průběhu 5 let snižuje progresivně ze 100% na 0%.		Do 40%
Způsobilé výdaje	Náhrada mimořádných výrobních nákladů ve srovnání s tržními cenami příslušných výrobků nebo služeb	---	- pokrytí rozdílů mezi náklady na výrobu energie z obnovitelných zdrojů energie a tržní cenou této energie, - ušetřené vnější náklady	Náklady na výrobu této elektrické energie nebo tepla převyšující jejich tržní cenu.
Podmínky slučitelnosti	Max. 5 let	Max. 5 let, rozdílné posouzení pro existující daně a nové daně	4 varianty posouzení	--
Podmínky kumulace podpor	Intenzita podpory stanovená pro jednotlivé typy se použije bez ohledu na zdroj financování (národní či EU). Podpora povolená podle těchto pokynů se nesmí kombinovat s jinými formami státní podpory nebo zdroji, pokud toto překrývání zintenzivní podporu nad úroveň stanovenou těmito pokyny. U podpor pro různé účely se stejnou výší způsobilých nákladů platí nejpříznivější míra podpory.			
Obecné podmínky posuzování slučitelnosti	S výhradou omezení a podmínek stanovených v těchto pokynech povolí Komise podporu na ochranu životního prostředí v souladu s čl. 87 odst. 3 písm. c) Smlouvy o ES nebo v případě důležitých projektů společného evropského zájmu, které jsou prioritou ochrany ŽP a mají často příznivé účinky i za hranicemi členského státu/členských států v souladu s čl. 87 odst. 3 písm. b) Smlouvy o ES.			
Další specifika	Uplatňují se zásady - trvale udržitelný rozvoj a "znečišťovatel platí".			
Platnost	31. 12. 2007			

Název		Výzkum, vývoj a inovace (2006/C 323/01)	
Účel	Tento rámec se vztahuje na podporu na výzkum, vývoj a inovace. Komise zde stanoví pravidla, jež bude používat při posuzování oznámené podpory, čímž vykonává svou posuzovací pravomoc a zvyšuje právní jistotu a transparentnost svého rozhodování.		
Působnost (sektory, podporované aktivity)	Všechna odvětví mimo podpory pro podniky v nesnázích.		
1) Metodologie posuzování slučitelnosti dle čl. 87 odst. 3 písm. b) Smlouvy o ES			
Podmínky	<ul style="list-style-type: none">- navrhovaná podpora se týká projektu, který je popsán z hlediska svého provedení, včetně účastníků a cílů projektu.- projekt musí být ve společném evropském zájmu,- podpora je nezbytná a představuje pobídku pro provedení projektu, který musí zahrnovat vysokou míru rizika,- projekt má velký význam s ohledem na svou povahu a rozsah.		
2) Metodologie posuzování slučitelnosti dle čl. 87 odst. 3 písm. c) Smlouvy o ES			
Typy podpory	Výše podpory	Způsobitelné výdaje	
Základní výzkum	100%	<ul style="list-style-type: none">- osobní náklady- náklady na nástroje a vybavení- náklady na budovy a pozemky- náklady na smluvní výzkum, technické poznatky a patenty- dodatečné režijní náklady- ostatní provozní výdaje včetně nákladů na materiál, dodávky a výroby.	
Aplikovaný výzkum	50% + 10% střední podniky + 20% malé podniky + dalších 15% v případě spolupráce s podniky, max. 80%		
Experimentální výzkum	25% + 10% střední podniky + 20% malé podniky + dalších 15% v případě spolupráce s podniky, max. 80%		
Podpora na studie technické proveditelnosti	u malých a středních podniků	75 % v případě vypracování studií pro účely činností aplikovaného výzkumu 50 % v případě vypracování studií pro účely činností experimentálního vývoje,	
	u velkých podniků	65 % v případě vypracování studií pro účely činností aplikovaného výzkumu a 40 % v případě vypracování studií pro účely činností experimentálního vývoje	

Podpora pro malé a střední podniky na náklady práv k průmyslovému vlastnictví		Jako u výzkumu.	Veškeré náklady, které vzniknou do doby udělení práv v prvním právním řízení a další náklady, které vzniknou v souvislosti se získáváním práva nebo obhajováním platnosti práva.
Podpora pro mladé inovativní podniky		Jde o malý podnik mladší 6 let, který je inovativní, podpora je do 1 mil EUR s tím, že: - 1,5 mil EUR v případě oblastí dle čl. 87 odst. 3 a) - 1,25 mil EUR v případě oblastí dle čl. 87 odst. 3 c)	
Podpora na inovace postupů a organizační inovace ve službách		25 % v případě malých a středních podniků 15 % v případě velkých podniků	Jako u výzkumu.
Podpora na poradenské služby v oblasti inovací; podpora na podpůrné služby v oblasti inovací;		Jde o malý a střední podniky, výše do 200 000 EUR v průběhu 3 let	<ul style="list-style-type: none"> - konzultace vedení; technologická pomoc; služby v oblasti převodu technologií; vzdělávání; poradenství při nabývání a ochraně práv k duševnímu vlastnictví a při obchodování s těmito právy a v souvislosti s licenčními smlouvami; poradenství v souvislosti s používáním norem; - kancelářské prostory; databáze; technické knihovny; výzkum trhu; použití laboratoře; označování, zkoušení a osvědčování jakosti.
Podpora na půjčování vysoce kvalifikovaných pracovníků		50 % způsobilých nákladů po dobu nejvýše 3 let na podnik a půjčenou osobu	Veškeré osobní náklady na půjčení a zaměstnání vysoce kvalifikovaných pracovníků, včetně nákladů na využití personální agentury, jakož i příspěvek na mobilitu pro půjčené pracovníky.
Podpora pro inovační seskupení	Investiční	15% Max 30 % v případě oblastí dle čl. 87 odst. 3 a) se statistickým účinkem, jinak 40%	Náklady na pořízení pozemku, budov, strojů a vybavení

	Provozní	Na 5 let degresivní podpora 100% - 0 Nedegresivní podpora max. 50%	<ul style="list-style-type: none">- Marketing seskupení s cílem získat pro účast v něm další společnosti;- Správa veřejně přístupných zařízení seskupení;- Organizace vzdělávacích programů, seminářů a konferencí na podporu výměny znalostí a vytváření sítí mezi členy seskupení.
3) Metodologie posuzování slučitelnosti: motivační účinek a nezbytnost podpory			
Účel	Státní podpora musí mít motivační účinek, tj. musí vést k tomu, že příjemci změní své chování tak, že se zvýší jejich činnost v oblasti VaVal.		
Typy podpory, u kterých je motivační účinek automaticky splněn	<ul style="list-style-type: none">- podpora na projekt a studie proveditelnosti, pokud je příjemce podpory malým nebo středním podnikem a pokud je částka podpory nižší než 7,5 milionů EUR na projekt na jeden malý nebo střední podnik,- podpora pro malé a střední podniky na náklady práv k průmyslovému vlastnictví,- podpora na přenos technologií,- podpora pro mladé inovativní podniky,- podpora na poradenské služby v oblasti inovací; podpora na podporné služby v oblasti inovací,- podpora na půjčování vysoce kvalifikovaných pracovníků.		
Kritéria posuzování opatření - alespoň jeden z prvků	<ul style="list-style-type: none">- rozšíření rozsahu projektu: růst celkových nákladů na projekt,- rozšíření rozsahu: zvýšení počtu očekávaných přínosů projektu,- urychlení postupu projektu: kratší doba dokončení projektu ve srovnání se situací, kdy by byl projekt uskutečňován bez podpory,- zvýšení celkové částky vynaložené na VaVal.		
Kriteria posuzování režimu podpory	Členský stát se zaváže poskytovat individuální podporu v rámci schváleného režimu podpory teprve po ověření, zda je přítomen motivační účinek, a k předkládání výročních zpráv o provádění schváleného režimu podpory.		
4) Metodologie posuzování slučitelnosti: výhrada podrobného posouzení			
Účel	Podrobné posouzení zajistí, aby vysoké částky podpory VaVal nenarušovaly hospodářskou soutěž v rozsahu, který je v rozporu se společným zájmem, ale skutečně přispěly ke společnému zájmu.		
Typy podpory	<i>U podpory, na něž se vztahuje nařízení o blokových výjimkách:</i> <ul style="list-style-type: none">- u všech případů oznámených Komisi na základě povinnosti oznámit podporu jednotlivě, jak je stanoveno v nařízení o blokových výjimkách.		

	<p><i>U podpory, na něž se vztahuje tento rámec:</i></p> <p>V případech, kdy částka podpory převyšuje na podporu projektů a studie proveditelnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - je-li předmětem projektu „převážně“ základní výzkum: 20 milionů EUR na podnik, na projekt/studii proveditelnosti, - je-li předmětem projektu „převážně“ aplikovaný výzkum: 10 milionů EUR na podnik, na projekt/studii proveditelnosti, - pro všechny ostatní projekty: 7,5 milionu EUR na podnik, na projekt/studii proveditelnosti, - u inovací postupů a organizačních inovací ve službách 5 milionů EUR na projekt a podnik, - pro inovační seskupení (na jedno seskupení) 5 milionů EUR.
Kriteria posuzování režimu podpory	<ul style="list-style-type: none"> - Existence selhání trhu, - Vhodný nástroj, - Motivační účinek a nezbytnost podpory, - Přiměřenost podpory, - Analýza narušení hospodářské soutěže a obchodu
Podmínky kumulace podpor	Výše podpory stanovené v tomto rámci se použijí neohledně na zdroje, z jakých je podpora projektu financována. Jsou-li výdaje způsobilé pro podporu na VaVal zcela nebo zčásti způsobilé i pro podporu k jiným účelům, společná část bude podléhat nejpriznivějšímu stropu podle použitelných pravidel. Podpora na VaVal nesmí být kumulována s podporou <i>de minimis</i> , pokud jde o stejné způsobilé výdaje.
Další specifiká	Posuzování slučitelnosti probíhá nejdříve dle 1), 2), za předpokladu, že je motivační účinek dle 3) automaticky splněn. Jinak bude Komise posuzovat dle 2) a 3). Pokud nedojde ke kladnému výsledku, bude posuzovat dle 2), 3) a 4).
Platnost	31. 12. 2013

<div>Název</div> <div>Malé a střední podniky - výzkum a vývoj (nařízení 364/2004)</div>	
Účel	Podpora pro výzkum a vývoj, která splňuje níže stanovené podmínky, je slučitelná se společným trhem a je vyňata z oznamovací povinnosti.
Působnost (sektory, podporované aktivity)	<p>Nevztahuje se na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uhelný průmysl, stavba lodí, rybí a zemědělské produkty, - aktivity souvisejícím s vývozem, zejména podpora přímo související s exportovanými objemy, zakládáním, provozováním a distribucí sítí, či další běžné výdaje související s exportními aktivitami, - podpora podmíněná využitím zboží domácí provenience na úkor dováženého zboží, - jednotlivé podpory na restrukturalizaci podniků v nesnázích.

Typy podpory		Základní výzkum	Aplikovaný výzkum	Předvýrobní vývojové činnosti
Způsobilé výdaje		<ul style="list-style-type: none"> - osobní náklady, - náklady na nástroje a vybavení v rozsahu a po dobu, kdy jsou využívány pro výzkumný projekt, - náklady na budovy a pozemky v rozsahu a po dobu, kdy jsou používány pro výzkumný projekt, - náklady na konzultační a rovnocenné služby využité výlučně pro účely výzkumné činnosti, způsobilé jen do výše 70 % celkových způsobilých nákladů na projekt, - dodatečné režijní náklady, které vznikly přímo v důsledku provádění výzkumného projektu, - ostatní provozní výdaje včetně nákladů na materiál, dodávky a podobné výrobky, které vznikly v důsledku výzkumu. 		
Výše podpory	Hrubá míra v % zp. výdajů	100%	60%	35%
	regiony dle čl. 87 odst. 3 a)	strop regionální podpory + 10% HIP, až na maximální hrubou míru podpory 75 % v případě aplikovaného výzkumu a 50 % v případě předvýrobního vývoje		
	regiony dle čl. 87 odst. 3 c)	strop regionální podpory + 5% HIP, až na maximální hrubou míru podpory 75 % v případě aplikovaného výzkumu a 50 % v případě předvýrobního vývoje		
Další typy podpory		<ul style="list-style-type: none"> - Podpora na studie technické proveditelnosti pro účely činností aplikovaného výzkumu nebo předvýrobních vývojových činností, kdy hrubá míra podpory vypočtená na základě nákladů na studii nepřekročí 75 %. - Podpora na pokrytí nákladů spojených s získáním patentů do výše, která by byla rovnocenná výši podpory pro výzkum a vývoj na činnosti, které by vedly k získání průmyslových práv. 		
Podmínky kumulace podpor		Intenzita podpory stanovená pro jednotlivé typy se použije bez ohledu na zdroj financování (národní či EU), kumulace podpor SME s jinými na stejné oprávněné náklady přesahující intenzitu stanovenou zde je zakázána.		
Výjimky (mimořádná oznamovací povinnost)		Podpora, která má formu jedné či více záloh, které jsou splatné pouze v případě úspěchu výzkumných činností a kdy celková výše záloh vyjádřená jako procentuální podíl způsobilých nákladů překračuje stanovené míry (100%, 60% a 35%).		
Další specifika		<ul style="list-style-type: none"> - Maximální míra podpory navýšena o 15 hrubých procentních bodů v případě multi-disciplinárního přístupu nebo kteréhokoli rámcového programu pro výzkum a vývoj nebo dle programu EUREKA. - Maximální míra podpory může být navýšena o 10 procentních bodů, pokud má projekt přes- hraniční dopad. 		
Platnost		30. 6. 2008		

Název	Malé a střední podniky - investice do rizikového kapitálu (2006/C 194/02)		
Účel	Pokyny vymezují podmínky, při jejichž splnění lze považovat podporu investic rizikového kapitálu za slučitelnou se spol. trhem.		
Působnost (sektory, podporované aktivity)	Nevztahuje se na: - podniky v obtížích, - stavbu lodí, uhelný průmysl a ocelářství, - činnosti souvisejících s vývozem, konkrétně na podporu přímo spojenou s vyváženým množstvím zboží, na zakládání a provozování distribučních sítí nebo na jiné běžné výdaje spojené s vývozní činností či podpory spojené s upřednostňováním domácího zboží oproti zboží dovezenému.		
Typy podpory	Podpora investorům	Podpora investičnímu fondu a/nebo jeho manažeru	Podpora podnikům, do nichž se investuje
Způsobitelné výdaje (příklady)	<ul style="list-style-type: none"> - ustavení investičních fondů („fondů rizikového kapitálu“), v nichž je stát společníkem, investorem nebo účastníkem, a to i za méně výhodných podmínek než ostatní investoři, - záruky investorům rizikového kapitálu nebo fondům rizikového kapitálu za část investičních ztrát nebo za záruky přiznané na půjčky investorům/fondům na investice do rizikového kapitálu za předpokladu, že pokrytí možných ztrát z veřejných prostředků nepřekračuje 50 % nominální částky zaručených investic, - jiné finanční nástroje ve prospěch investorů rizikového kapitálu nebo fondů rizikového kapitálu k poskytnutí dodatečného investičního kapitálu, - daňové pobídky investičním fondům a/nebo jejich manažerům či investorům, kteří investují do rizikového kapitálu. 		
Podmínky slučitelnosti ve smyslu čl. 87 odst. 3 písm. c) Smlouvy o ES	<ul style="list-style-type: none"> - Opatření týkající se rizikového kapitálu musí poskytnout finanční tranše, zcela nebo částečně financované prostřednictvím státní podpory, které v období dvanácti měsíců nepřevyšují částku 1,5 milionu EUR na cílový podnik. - Financování fáze rozšiřování malých a středních podniků usazených v podporovaných oblastech. Nebo financování raných fází rozvoje středních podniků, které se nachází v nepodporovaných regionech. - Opatření týkající se rizikového kapitálu musí poskytovat nejméně 70 % svého celkového rozpočtu v podobě nástrojů investování do vlastního nebo kvazi-vlastního kapitálu cílových malých a středních podniků. - Financování opatření týkajícího se rizikového kapitálu musí soukromí investoři zajistit přinejmenším z 50 % nebo, v případě opatření zaměřených na malé a střední podniky usazené v podporovaných oblastech, přinejmenším z 30 %. - Rozhodnutí investovat do cílových společností musí být motivováno ziskem. 		

	- Řízení opatření týkajícího se rizikového kapitálu nebo fondu musí být uskutečněno na obchodním základě.
Podmínky kumulace podpor	Jestliže je kapitál, který byl cílovému podniku poskytnut v rámci opatření týkajícího se rizikového kapitálu, na něž se vztahují tyto pokyny, použit na financování počátečních investic nebo jiných nákladů, které jsou způsobilé pro podporu podle jiných nařízení o blokových výjimkách, pokynů, rámců nebo jiných dokumentů o státní podpoře, musí se příslušné stropy podpory nebo maximální způsobilé částky snížit obecně o 50 % a u cílových podniků usazených v podporovaných oblastech o 20 % během prvních tří let od první investice rizikového kapitálu a až do obdržení celkové částky. Toto snížení se netýká intenzit podpory stanovených rámcem Společenství pro podporu na výzkum, vývoj a inovace.
Další specifikace	Opatření týkající se rizikového kapitálu, která nesplňují všechny podmínky slučitelnosti současně, ale jen některé z nich, vyžadují podrobnější posouzení na základě ověření vyváženosti.
Platnost	31. 12. 2013

Vyrovňovací platby za závazek veřejné služby poskytované určitým podnikům pověřeným poskytováním služeb obecného hospodářského zájmu (2005/842/ES)	
Název	
Účel	Podpory splňující podmínky zde uvedené jsou slučitelné se společným trhem a nepodléhají oznamovací povinnosti.
Působnost (sektory, podporované aktivity)	<p>Vztahuje se na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyrovnávací platbu za závazek veřejné služby poskytnutou podnikům, jejichž průměrný roční obrát před zdaněním za všechny činnosti nepřesáhl v průběhu dvou finančních let předcházejících roku, kdy byl daný podnik pověřen poskytováním služeb obecného hospodářského zájmu, částku 100 milionů EUR, pokud roční vyrovnávací platba za dotčenou službu nepřesahuje 30 milionů EUR, - vyrovnávací platbu za závazek veřejné služby poskytovanou nemocnicím a zařízeními sociálního bydlení vykonávajícím činnosti, jež daný členský stát označil za služby obecného hospodářského zájmu, - vyrovnávací platbu za závazek veřejné služby poskytování leteckých nebo lodních spojů na ostrovy, na nichž v průběhu dvou rozpočtových let bezprostředně předcházejících roku, v němž bylo vydáno pověření službou obecného hospodářského zájmu, nepřevýšil roční počet cestujících 300 000 osob, - vyrovnávací platbu za závazek veřejné služby poskytnutou letištím a přístavům, kde v průběhu dvou rozpočtových let předcházejících roku, v němž bylo vydáno pověření službou

	<p>obecného hospodářského zájmu, nepřevýšil roční počet cestujících 1.000.000 osob na letištích a 300.000 osob v přístavech,</p> <ul style="list-style-type: none"> - v oblasti letecké a námořní dopravy musí vyrovnání splňovat i podmínky odvětvových nařízení (nařízení 2408/92 o přístupu leteckých dopravců ES na letecké trasy uvnitř ES a nařízení 3577/92 o uplatňování zásady volného pohybu služeb v námořní dopravě v členských státech (námořní kabotáž), <p>Nevztahuje se na odvětví pozemní dopravy.</p>
Typy podpory	Vyrovňovací platba za závazek veřejné služby .
Způsobilé výdaje	<ul style="list-style-type: none"> - vykonává-li dotčený podnik pouze činnosti v rozsahu služeb hospodářského zájmu, lze zohlednit jeho veškeré náklady, - vykonává-li dotčený podnik rovněž činnosti mimo rozsah služeb obecného hospodářského zájmu, lze zohlednit pouze náklady spojené s poskytováním služeb obecného hospodářského zájmu, - náklady připisované službám obecného hospodářského zájmu mohou zahrnovat veškeré proměnlivé náklady vynaložené v souvislosti s poskytováním služeb obecného hospodářského zájmu, odpovídající podíl z fixních nákladů na služby hospodářského zájmu a na jiné činnosti a přiměřený zisk, - náklady spojené s investicemi, zejména týkající se infrastruktury, mohou být zohledněny, pokud jsou nezbytné pro provozování služeb obecného hospodářského zájmu.
Výše podpory	Je omezena rozsahem nezbytným pro úhradu nákladů vynaložených v souvislosti s plněním závazků veřejné služby, přičemž je třeba zohlednit příslušné příjmy a přiměřený výnos z vlastního kapitálu za plnění těchto závazků. Vyrovňovací platba musí být skutečně využita pro účely provozování služby dotčeného obecného hospodářského zájmu, aniž by byla dotčena schopnost podniku dosáhnout přiměřeného zisku.
Podmínky pověření výkonem závazku veřejné služby	<p>Uděleno jedním nebo několika úředními akty a musí obsahovat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - povahu a délku trvání závazků veřejné služby, - označení dotčeného podniku a území, - povahu případných výhradních nebo zvláštních práv udělených dotčeným podnikům, - ukazatele pro výpočet, kontrolu a hodnocení vyrovňovací platby, - opatření směřující k vyloučení a vrácení jakékoli nadměrné vyrovňovací platby.
Speciální podmínka	Rozhodnutí se vztahuje jen na vyrovnání, která nesplňují podmínky rozhodnutí Altmark, a tudíž jsou považována za veřejnou podporu ve smyslu čl. 87 odst. 1 Smlouvy o ES.
Platnost	Neomezeno.

Název	Doprava po železnici, silnici a vodních cestách (nařízení 1107/70)	
Účel	Podpory jsou slučitelné se Smlouvou, jestliže odpovídají potřebě koordinovat dopravu nebo představují náhradu za určitá plnění související s pojmem veřejné služby. S ohledem na zvláštní povahu těchto podpor je stanoven zvláštní postup informování Komise (viz níže).	
Působnost	Vztahuje se na podpory v sektoru dopravy, pokud se tyto podpory vztahují výhradně na činnosti v tomto odvětví.	
Typy podpory	Podpora při koordinaci dopravy	Náhrady za plnění související s pojmem veřejné služby
Způsobilé výdaje	<ul style="list-style-type: none"> - vyrovnání dodatečných nákladů oproti ostatním dopravním podnikům, a spadají-li do některé kategorie normalizace podle nařízení, - jsou-li podpory poskytovány podnikům, které musí nést náklady infrastruktury, kterou využívají, zatímco jiné podniky tyto náklady nenesou; při stanovení výše těchto podpor se berou v úvahu náklady infrastruktury, které konkurenční druhy dopravy nemusí nést, - podpora výzkumu dopravních systémů a technologií, které jsou pro společnost všeobecně hospodárnější, nebo podpora rozvoje dopravních systémů a technologií, které jsou pro společnost všeobecně hospodárnější, ale jen etapa výzkumu a vývoje (nesmějí pokrývat obchodní využití těchto dopravních systémů a technologií), - podpory poskytované jako výjimečné a dočasné opatření, které je součástí plánu reorganizace za účelem odstranění přebytku kapacity způsobujícího vážné strukturální obtíže, a tím přispívá k účelnějšímu uspokojení potřeb dopravního trhu, - podpory poskytnuté jako dočasné opatření určeny k usnadnění rozvoje kombinované dopravy, musí se vztahovat k investicím v oblasti infrastruktury terminálů dopravy po vnitrozemských vodních cestách, nebo pevným a mobilním zařízením potřebným pro nakládku a vykládku. Podpory nesmějí přesáhnout 50 % celkové výše investice. 	

Postup notifikace	Členské státy sdělí předem Komisi veškeré informace o všech plánech poskytnout nebo změnit podpory, které jsou potřebné k zjištění souladu těchto podpor s požadavky tohoto nařízení.
Další specifikata	Nařízení se nepoužije na platby států a veřejnoprávních subjektů železničním podnikům uskutečněné z důvodu nedosažení harmonizace pravidel upravujících finanční vztahy mezi železničními podniky a státem, jejichž cílem je zajistit finanční samostatnost těchto podniků. Notifikace musí proběhnout následovně: Komisi musí být informace sděleny ve formě odhadu na začátku každého roku a následně ve formě zprávy po ukončení rozpočtového roku.
Platnost	Neomezena.

Název Doprava po železnici, silnici a vodních cestách – závazek veřejné služby (nařízení Rady 1191/69)			
Účel	Nařízení upravuje zrušení nebo zachování závazků v dopravě, které vyplývají z pojmu veřejné služby. Dále upravuje poskytování přiměřených dopravních služeb, které vyplývají z pojmu veřejné služby. Nařízení rovněž upravuje přepravní sazby při přepravě cestujících a podmínky stanovené kterýmkoli členským státem v zájmu jedné nebo více sociálních kategorií cestujících.		
Působnost	Členské státy mohou vyloučit z oblasti působnosti tohoto nařízení všechny podniky, jejichž činnost je omezena výlučně na provozování městské, příměstské nebo regionální dopravy.		
Typy podpory	Vyrovnání za závazek provozu	Vyrovnání za závazek přepravy	Vyrovnání za závazek tarifů
Způsobilé výdaje	Závazek dopravního podniku provádět s ohledem na jakoukoli trasu nebo zařízení, na nichž je oprávněn k provozu na základě licence nebo rovnocenného oprávnění, veškerá nutná opatření zabezpečující stanovené normy plynulosti, pravidelnosti a výkonnosti. Zahrnuje i závazek provozovat doplňkové služby a	Závazek dopravního podniku přijímat a přepravovat cestující nebo zboží za stanovené sazby a za stanovených podmínek.	Závazek dopravního podniku uplatňovat, zejména pro určité kategorie cestujících, kategorie zboží nebo dopravní trasy, úředně stanovené nebo schválené sazby odporující obchodním zájmům podniku, které plynou z uložení nebo odmítnutí úpravy zvláštních tarifních opatření.

	závazek udržovat v dobrém stavu tratě, vybavení, pokud je doplňkem k síti jako celku, a zařízení po přerušení služeb.		
Podmínky hospodářské nevýhodnosti závazku veřejné služby	Snížení finančního břemene, které by vyplynulo z úplného nebo částečného zrušení závazku, se zřetelem na službu nebo skupinu služeb dotčených tímto závazkem, přesahuje snížení příjmů plynoucích z tohoto zrušení .	Rozdíl mezi příjmy z přepravy, na něž platí závazek, a finančním břemenem z této přepravy je nižší než příjmy z přepravy na obchodním základě a jejím finančním břemenem, přičemž se bere ohled na náklady těchto služeb, které jsou předmětem závazku, jakož i na stav trhu.	
Výše vyrovnání (podpory) hospodářsky nevýhodných závazků	Rozdíl mezi snížením finančního břemene a snížením příjmů podniku, které by nastalo, pokud by byly veškeré dotyčné závazky nebo jejich část za dané období zrušeny.	Rozdíl mezi částkami: a) první částka se rovná rozdílu mezi součinem předpokládaného počtu jednotek dopravy a — buď nejprůzračnější současnou sazbou, kterou by mohl uživatel žádat, pokud by daný závazek neexistoval, — nebo pokud taková sazba není, sazbou, kterou by podnik fungující na obchodním základě použil na danou dopravní operaci s ohledem na náklady, a mezi součinem skutečného počtu jednotek dopravy a sazbou stanovenou pro dané období; b) druhá částka se rovná rozdílu mezi náklady, které by vznikly při použití buď nejprůzračnější možné sazby, nebo sazby, kterou by podnik použil, kdyby fungoval na obchodním základě, a náklady skutečně vzniklými podle závazných sazeb.	

Další specifika	Přiměřenost dopravních služeb je třeba posuzovat z hlediska stavu nabídky a poptávky v odvětví dopravy a z hlediska potřeb společnosti. Přiměřené dopravní služby pro veřejnost zajistí stát smlouvou na veřejné služby s dopravním podnikem. Obsah smlouvy je stanoven v nařízení. V případě zrušení závazku je třeba zajistit alternativní služby.
Oznamovací povinnost	Vyrovnaní vyplacená podle tohoto nařízení jsou vyňata z oznamovací povinnosti podle článku 88. odst. 3 Smlouvy o ES.
Platnost	neomezeno

Název	Doprava – financování regionálních letišť (2005/C 312/01)			
Účel	Pokyny určují, do jaké míry a za jakých podmínek budou Komisi hodnocena veřejná financování letišť a státní podpory na zahájení činnosti leteckých společností vzhledem k pravidlům a postupům Společenství týkajícím se státní podpory.			
Působnost (sektory, podporované aktivity)	Upravuje leteckou dopravu. Nevztahuje se na bezpečnostní úkoly, řízení letového provozu, nebo jiné letecké činnosti spadající do odpovědnosti členského státu při výkonu jeho veřejných pravomocí.			
Typy podpory	Financování letišť			Podpora na zahájení činnosti
	výstavba infrastruktury a vlastních letištních zařízení	provozování letištních infrastruktur včetně údržby a správy	poskytování letištních služeb, přidružených k leteckému provozu	
Způsobilé výdaje	-----	náklady a výnosy spojené s vykonáváním hospodářské služby veřejného zájmu	-----	Dodatečné náklady na zahájení činnosti, zejména výdaje na marketing a propagaci, poplatky na usazení.
Výše podpory v % způsobilých výdajů	-----	% HEP dle regionální mapy v znevýhodněných oblastech	-----	Ročně max. 50 % zp. výdajů a v roce, kdy je poskytována podpora, v průměru 30 % zp. výdajů.

Podmínky slučitelnosti	<ul style="list-style-type: none"> - konstrukce a infrastruktura musí odpovídat cíli obecného zájmu, - musí být úměrná stanovenému cíli, - infrastruktura nabízí dostatečné perspektivy s ohledem na využití stávajících infrastruktur, - přístup k infrastruktuře je otevřený všem, - rozvoj obchodu není dotčen v míře, která by byla v rozporu se zájmem ES 	<p>Kompenzace za závazek veřejné služby nezakládá státní podporu, pokud dodrží podmínky stanovené rozsudkem ESD C-280/00 ve věci Altmark: pověření výkonem veřejné služby na základě zákona a přesně vymezené, výše kompenzace nepřevyšuje částku nutnou na pokrytí nákladů, nastaveny parametry výpočtu, kontroly a revize.</p> <p>Jinak podmínky čl. 87-3 a) a c), případně 86-2 Smlouvy ES</p>	<p>Odbavování nad 2 mil cestujících za rok musí být poskytováno jako samostatná a nezávislá obchodní činnost.</p> <p>- pod 2 mil cestujících za rok – lze vyrovnávat zdroje zisků a ztrát mezi různými obchodními činnostmi s výjimkou veřejných zdrojů.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - příjemce podpory má platnou licenci k provozování letecké dopravy, - trasy spojují regionální letiště kategorií C a D s jiným letištěm Unie, - otevírání nových tras nebo nových četností, - doba trvání podpory 3 roky, - poskytnutí podpory musí být vázáno na skutečný rozvoj počtu přepravených cestujících, - nediskriminační přidělení, - státy zajistí propagaci, přezkumné řízení a sankce.
Podmínky kumulace podpor	Zákaz kumulace s jinými typy podpor poskytnutých na provozování linky, jako jsou např. podpory sociálního charakteru nebo vyrovnávání za veřejné služby. Nelze je kumulovat s jinými podporami na stejné výdaje, včetně případů, jsou-li placené v jiném státě.			
Další specifika	Závazek veřejné služby - Pokud jsou dodrženy podmínky stanovené rozsudkem Altmark, vyrovnání za závazky veřejné služby uložené řídicímu orgánu letiště nepředstavuje státní podporu.			
Platnost	Revize po 4 letech, tj. 9. 12. 2009			

IV. RIZIKA A KONTROLNÍ MECHANISMY

Tato část obsahuje základní informace, které by subjekty posuzující veřejnou podporu měly znát (jde o určité expertní minimum). Popisuje také systémový pohled na proces kontroly veřejné podpory v rámci fondů EU.

1. Důsledky nedodržení pravidel veřejné podpory

Podle pravidel EU musí být veškerá zakázaná podpora (poskytnutá v rozporu s pravidly EU a tedy neslučitelná s fungováním vnitřního trhu) navracena, a to včetně úroků stanovených v souladu s čl. 9 a násl. nařízení Rady (ES) 794/2004.

Poskytovatel podpory, respektive členský stát má povinnost zakázanou veřejnou podporu získat od subjektu zpět.

Podpora, která je poskytnutá bez předběžného schválení ze strany Evropské komise, je rovněž podporou zakázanou. Evropská komise zpravidla celý režim prošetří a teprve na základě svých zjištění vydá své rozhodnutí. V průběhu svého šetření může nařídit pozastavení platby podpory či pozastavit (dočasně) implementaci režimu podpory v rozporu s pravidly EU.

Členský stát má tedy odpovědnost za navrácení podpory a nese riziko, že bude volán k odpovědnosti za porušení pravidel práva ES. Evropská komise má pravomoc obrátit se přímo na ESD, aby rozhodl, že neuposlechnutí výzvy Evropské komise znamená ze strany členského státu porušení pravidel EU.

Kompetence Evropské komise týkající se možnosti požadovat navrácení veřejné podpory podléhá promlčení 10 let ode dne, kdy byla nezákonná veřejná podpora jejímu příjemci poskytnuta.

2. Kontrolní mechanismy

Nedodržení povinností (pravidel) udělování veřejné podpory má dopad především na příjemce podpory. Svůj kredit samozřejmě ztrácí i poskytovatel podpory. Je proto nezbytné přijmout pokud možno taková opatření, která poskytnutí zakázané veřejné podpory vyloučí.

Níže jsou navrženy některé kontrolní mechanismy, které slouží k zajištění dodržování pravidel udělování veřejné podpory v praxi. Formulována jsou doporučení, jak poskytnutí zakázané veřejné podpory předejít.

a) Vhodné kontrolní mechanismy v rámci schvalování projektů VP

Východiskem úvah o provádění kontroly poskytování veřejné podpory mohou být situace, kdy může dojít k jejímu neoprávněnému poskytnutí:

- poskytovatel si neuvědomuje poskytnutí veřejné podpory (absence notifikace),
- chybné nastavení podmínek jejího poskytnutí (například vlivem nesprávného přiřazení výjimky ze zákazu veřejné podpory k podporovaným aktivitám opatření),
- chybná aplikace podmínek jejího poskytnutí (například špatným výpočtem přípustné výše podpory), apod.

Neoprávněné poskytnutí vzniká pochybením. Je tedy zřejmé, že bezchybná práce hodnotitele vyloučí riziko poskytnutí zakázané veřejné podpory (tento koncept není v praxi plně realizovatelný – více k tomuto tématu viz doprovodný dokument k této studii „Analýza současného stavu“). Proto východiskem kontroly musí být zaměření se na dodržení správného postupu (viz část II této studie).

Obecně platí, že u intervencí, u nichž se aplikuje jediná výjimka a poskytované finanční prostředky zdaleka nedosahují maximálních limitů povolené výše veřejné podpory, bude proces kontroly relativně snadný, naopak u intervencí, kde je nutné s ohledem na různorodost podporovaných aktivit aplikovat více výjimek a kde výše finanční podpory byla stanovena na samé hranici limitů veřejné podpory, musí být zvolen opatrnější přístup.

Garantem řádného postupu jsou řídicí orgány, pokud svoji odpovědnost jako poskytovatelé veřejné podpory na základě delegace určitých činností nesdílí s nižšími úrovněmi implementace

Pro tyto orgány lze v procesu kontroly formulovat následující doporučení pro omezení rizik poskytnutí nezákonné veřejné podpory:

Vyhnout se poskytování problematických podpor

Nejjednodušší cestou, jak se vyhnout poskytnutí nezákonné podpory je jí neposkytnout. Je vhodné připomenout, že na poskytnutí podpory neexistuje právní nárok. Tento postup není samozřejmě doporučován absolutně, týká se skutečně jen aktivit, které jsou problematické. Může se například jednat o určitý okruh nákladů spojených s předloženým projektem.

Podpora by měla být vždy poskytována jen tehdy, je-li zřejmý její soulad s pravidly EU.

V pochybnostech je nezbytné se obrátit na orgány dozoru (ÚOHS, EK). Pochybnosti se mohou týkat procesních i věcných stránek.

S tímto doporučením nepřímo souvisí i dříve popisované úsilí o definování vhodných (ve své podstatě restriktivních) podmínek, které omezí (vyloučí) riziko nezákonné podpory. Jejich prostřednictvím může posuzování pravidel veřejné podpory u projektů ztrácet na své intenzitě a její kontrola může vykazovat téměř formální charakter. Naopak potřeba komplexní kontroly je zvláště nutná, pokud není

nastaven dostatečný filtr podmínek, který pustí do množiny posuzovaných projektů velmi neurčité spektrum podporovaných subjektů a činností.

Jasně přidělení odpovědnosti a stanovení postupů

Toto doporučení vychází ze skutečnosti, že zabezpečování kontroly by nemělo být pro řídicí orgán umělým jednorázovým počinem, ale vždy otázkou systémového přístupu.

Toho lze zpravidla dosáhnout tehdy, je-li přiřazení odpovědnosti a stanovení konkrétních úkolů (zejména při hodnocení projektů) předmětem písemné dokumentace, která se váže k implementaci příslušných intervencí fondů EU. Je zřejmé, že hodnotitelé projektů by se měli řídit jasně definovanými postupy pro řadu konkrétních situací, se kterými mohou být konfrontováni.

Velmi užitečným nástrojem může být rovněž zpracování metodického pokynu pro způsob složitějšího výpočtu přijatelné míry podpory.

Podstatné mohou být rovněž lhůty, ve kterých mají poskytovatelé podpory (hodnotitelé projektů) dospět ke svým rozhodnutím. Mají-li například do 14 dnů provést zhodnocení přijatelnosti projektu, pak se v případě, že řeší zásadnější problém souladu s pravidly do veřejné podpory, mohou dostat do časové tísně.

Součástí předepsaných postupů by mělo být i řešení problémových případů, a to prvotně na úrovni řídicího orgánu. Následně pak ve vazbě na centrální úroveň. Je to jediná cesta, jak se vyhnout nahodilým invencím a v důsledku toho možným pochybením.

Věnovat patřičnou pozornost vzdělávání

Největší rizika poskytnutí zakázané veřejné podpory vznikají v důsledku neznalosti. Proto logickým opatřením k jejich eliminaci je zabezpečení potřebných školení a přístupu k novým informacím.

b) Vztah poskytovatele podpory a žadatele

Nedílnou součástí systému kontroly musí být aktivní účast všech dotčených subjektů zapojených do systému poskytování podpor. To znamená, že poskytovatel a žadatel podpory musí účinně komunikovat o charakteru poskytované podpory a jejím souladu s příslušnými pravidly.

Žadatel o podporu by měl vědět, jaké podpory v minulosti dostal a na základě jakých pravidel (režimu podpory), a současně by měl být povinen tyto skutečnosti sdělit orgánu, který mu hodlá poskytnout novou podporu. Důvodem je respektování pravidel kumulace.

Podobně poskytovatel podpory by měl jasným způsobem vysvětlit příjemci podpory důsledky poskytnutí zakázané podpory (tj. její navrácení i s příslušným úrokem). Tyto skutečnosti může poskytovatel podpory poměrně jednoduchým způsobem promítnout do své komunikace se žadatelem například takto:

Žadatel o podporu vyplní v rámci dokumentace k předkládanému projektu formulář, který bude obsahovat informace o dřívějších podporách - ve formuláři může být současně vysvětleno, co všechno může být za podporu považováno (tento formulář by nebyl nezbytný tehdy, pokud by existoval centrální registr podpor, který by byl pravidelně aktualizován).

Dále v rámci procesu udělení podpory poskytovatel žadateli o podporu vystaví osvědčení o poskytnuté podpoře (včetně typu výjimky, která na ni byla aplikována). Takové osvědčení mu ulehčí situaci pro pozdější kontrolu a zejména v případě podání dalších žádostí o podporu v budoucnosti.

Tento akt osvědčení koresponduje s odpovědností poskytovatele podpory za její soulad s pravidly pro veřejnou podporu. On rozhoduje, na základě které výjimky ze zákazu veřejné podpory je jím podpora poskytnuta. Naproti tomu žadatel teoreticky ani nemusí vědět, která výjimka byla aplikována. Hlubší povědomí žadatele o konkrétních podmínkách podpory je samozřejmě žádoucí.

Konečně každá smlouva s žadatelem by měla obsahovat klauzuli o povinnosti navrácení podpory v případě jejího nezákonného poskytnutí. Vzhledem k tomu, že na podporu není právní nárok, musí případné poskytnutí zakázané podpory vést k jejímu vrácení. Tato klauzule navíc zabráni pozdějším případným námitkám o přijetí podpory v dobré víře ze strany jejího příjemce.

Ve vztahu k pravidlům *de minimis* je třeba aplikovat specifický postup (podpora *de minimis* se vypočítává ve vztahu k jednotlivým společnostem):

- informovat příjemce o skutečnosti, že poskytovaná podpora je podporou *de minimis*: (například „výzvě pro předkládání projektů“, v momentě schválení podpory je pozdě, může dojít ke kumulaci),
- nutnost požadovat od příjemce podpory potvrzení (např. formou čestného prohlášení) o jím za poslední 3 roky získaných podporách *de minimis*. Rizikem tohoto postupu je skutečnost, že příjemce podpory si není vždy vědom, že jinou podporu ve „formě *de minimis*“ již získal. Teoreticky by bylo vhodné ze strany poskytovatele prověřovat veškeré podpory získané daným subjektem za účelem zjištění, jestli se nejednalo v některém z případů o podporu *de minimis*.
- nezbytné je zachovat informace o udělené podpoře *de minimis* v průběhu dalších 10 let od data jejího poskytnutí.

c) Kontrola ze strany orgánů dozoru (Evropské komise)

Významným nástrojem kontroly je rovněž monitoring. Povinnosti s ním spojené musí zabezpečovat řídicí orgány. Jednou ročně, vždy do 30. dubna kalendářního roku, musí být vypracována souhrnná informace o veřejných podporách poskytnutých v předcházejícím období a o probíhajících programech veřejné podpory.

V souladu s čl. 21 nařízení Rady (ES) 659/1999 je ze strany ÚOHS (jako národního orgánu dohledu, který vede evidenci poskytnutých veřejných podpor v rámci existujících režimů veřejné podpory) předkládána Evropské komisi každoročně výroční zpráva. Tento přehled má pomoci Evropské komisi zhodnotit celkovou výši poskytnuté podpory a prověřit dopady jednotlivých typů podpor na stav hospodářské soutěže na trhu EU. Zpracování ročního přehledu poskytnutých veřejných podpor musí být provedeno na určených formulářích (viz příloha č. III A nařízení Rady (ES) 794/2004 - Evropská komise zasílá členským státům, vždy k 1.březnu, strukturované tabulky obsahující informace o existujících režimech podpory. Členské státy vrátí vyplněné tabulky do 30.června příslušného roku).

Na základě těchto výročních zpráv může Evropská komise v případě, kdy režim podpory narušuje nebo hrozí narušením hospodářské soutěže, navrhnout jeho změnu (např. z důvodu nadměrné podpory některých sektorů nebo podniků). Evropská komise tak může plnit s pomocí poskytnutých informací svoji kontrolní funkci jako nejvyšší autorita v oblasti veřejné podpory.

Rovněž platí, že Evropská komise je povinna blokovat uvolnění finančních prostředků EU ve vztahu k opatřením nebo prioritám, u nichž není zaručen soulad s pravidly poskytování veřejné podpory.

Evropská komise má právo vyžádat si na jakémkoliv období zprávu týkající se poskytování veřejné podpory, která jí musí být předložena do 20 pracovních dní od vyžádání.

Roční záznamy týkající se blokových výjimek musí být uchovávány po dobu 10 let od data poskytnutí veřejné podpory na jejich základě.

Členský stát musí uchovat detailní dokumentaci týkající se aplikace schválených režimů podpory a poskytování individuálních podpor v rámci těchto režimů. Tyto dokumenty musí obsahovat dostatečné informace pro to, aby mohlo být posouzeno, zda podmínky uplatnění výjimky byly respektovány (např. relevantní informace prokazující možnost kvalifikace společnosti jako MSP v případě, že tomuto podniku byl tento typ podpory přiznán). Členský stát musí uchovat tyto dokumenty 10 let od doby poskytnutí poslední podpory v rámci daného režimu podpory.